

HURDAL KOMMUNE
Minneåsvegen 3
2090 HURDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Torbjørn Raugstad, 32 26 68 10

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hurdal tettbebyggelse i Hurdal kommune

Statsforvalteren i Oslo og Viken fatter vedtak om ny tillatelse for Hurdal kommune til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hurdal tettbebyggelse.

Tillatelsen gjelder fra i dag og erstatter tidligere tillatelse datert 20.05.2019. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren fatter vedtak om gebyr på kr. 175 000,- for behandling av saken.

Vedtak om tillatelse og vedtak om gebyrfastsettelse kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad om ny tillatelse etter forurensningsloven for Hurdal kommune sin avløpssektor, mottatt 05.11.2021. Vi viser også til revidert søknad mottatt 07.03.2022 samt sakens øvrige dokumenter.

Bakgrunn

Hurdal kommune har krav i tillatelsen datert 20.05.2019 om å innføre sekundærrensing av avløpsvannet fra og med 01.01.2024, samt at kommunen skulle fremlegge en fremdriftsplan for ny avløpsløsning i Hurdal. Kommunen har vedtatt at det skal bygges et nytt avløpsrenseanlegg for å oppdatere behandlingsløsning og kapasitet for rensing av avløpsvannet fra Hurdal tettbebyggelse. På bakgrunn av dette har kommunen søkt om ny tillatelse på avløpssektoren. Det søkes om en økning i rammer for utslipp, noe som medfører behov for nye vurderinger etter forurensningsregelverket. Det er også behov for å oppdatere tillatelsen slik at den samsvarer med gjeldende praksis og regelverk.

Søknad

Hurdal kommune søker om tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann og drift av kommunens avløpsrenseanlegg og avløpsnett med tilhørende pumpestasjoner og overløp. Kommunen søker om

en utslippsramme på 5 000 pe BOF₅ for Hurdal tettbebyggelse, noe som er en vesentlig økning fra tillatelsen fra 2019 der utslippsrammen er på 2 200 pe BOF₅. Tettbebyggelsen er regulert etter kapittel 14 i forurensingsforskriften.

Hurdal avløpsrenseanlegg er et mekanisk-kjemisk renseanlegg med en dimensjonerende kapasitet for organisk stoff på 2 300 pe BOF₅, og en hydraulisk kapasitet på 62 m³/t. Det foreligger i dag en utslippstillatelse for Hurdal kommune fra 2019, som er gyldig for en tilknytning på inntil 2 200 pe BOF₅ i maksuke. I tillatelsen fra 2019 er det satt krav om minst 93 % rensing av fosfor, fra og med 01.01.2024 skal avløpsrenseanlegget innfri sekundærrensekravet på minst 70 % rensing av BOF₅ eller maksimalt 25 mg O₂/l og minst 75 % rensing av KOF_{CR} eller maksimalt 125 mg O₂/l. For å klare sekundærrensekravet, planlegger Hurdal kommune å bygge nytt avløpsrenseanlegg. Det nye anlegget skal stå ferdig innen utgangen av 2024.

Hurdal avløpsrenseanlegg ligger innenfor Hurdal tettbebyggelse. Ifølge søknaden hadde tettbebyggelsen et samlet utslipp på 1 332 pe BOF₅ i 2021. Til sammenlikning hadde Hurdal avløpsrenseanlegg et maksukeutslipp på 2 060 pe BOF₅ samme år. Det er gjennomført beregninger som viser at befolkningen i Hurdal kommune vil øke frem mot 2035. I 2035 er samlet utslipp fra tettbebyggelsen i maksuke estimert til å være ca. 2 836 pe BOF₅, mens maksutslippet fra avløpsrenseanlegget er estimert å være 4 680 pe BOF₅. Kommunen begrunner ulikheten i beregningene med at de forskjellige metodene i NS 9426 gir ulike svar. For å imøtekomme den økte belastningen søker Hurdal kommune nå om ny, utvidet utslippstillatelse. Det søkes om tillatelse til utslipp av inntil 5 000 pe BOF₅ i maksuke, med 70 % rensing av BOF₅ eller maksimalt 25 mg O₂/l, 75 % rensing av KOF_{CR} eller maksimalt 125 mg O₂/l og 93 % rensing av fosfor. Hurdal avløpsrenseanlegg har utslipp til Hurdalssjøen.

Det kommunale avløpssystemet i Hurdal kommune består av 9 pumpestasjoner og ca. 40 km avløpsnett. Avløpsnettet er et 100 % separatsystem. Tilknyttet alt avløpsvannet ledes gjennom minimum én pumpestasjon før det ankommer avløpsrenseanlegget, men mesteparten ledes gjennom to pumpestasjoner. Det finnes per i dag ingen mengdemålere på avløpsnettet, med unntak av data som kan hentes ut fra drift av pumper i pumpestasjoner.

Hurdal kommune leverer kommunale avløpstjenester til 35 % av kommunens innbyggere. Antallet abonnenter er oppgitt å være ca. 550. I tillegg er det ca. 1 150 private avløpsanlegg i kommunen. Kommunen opplyser om at det jobbes med å bygge ut avløpsnettet for å koble på private avløpsanlegg til kommunalt nett. Det anslås at det vil skje rundt 835 nye tilkoblinger til kommunens avløpsnett frem mot 2035.

Høring

Statsforvalteren i Oslo og Viken har sendt søknaden på høring til berørte parter, offentlige organer og myndigheter og organisasjoner som ivaretar allmenne interesser. Søknaden er også lagt ut på Statsforvalteren sine nettsider. Vi mottok 6 høringsinnspill. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsinnspillene og Hurdal kommune sine kommentarer til disse.

Ullensaker kommune skriver at kommunen har Hurdalssjøen som drikkevannskilde. Vannet behandles på deres vannbehandlingsanlegg som ligger ved Staviåsen i sørøstre del av innsjøen. Utslippssøknaden fra Hurdal kommune omfatter utslipp av kommunalt avløpsvann til Hurdalselva. Denne renner ut i Hurdalssjøen, hvor avløpsvannet vil kunne medføre forurensning av innsjøen. Ifølge drikkevannsforskriften § 12, Beskyttelsestiltak, skal vannverkseier sikre at drikkevannet beskyttes mot forurensning. Hurdalssjøen har status som hoveddrikkevannskilde. Vannforskriften

og vannforvaltningsplanen for Glomma krever særskilt beskyttelse av drikkevannskilder. Følgelig skal det arbeides for å redusere risikoen for ukontrollert utslipp.

Ullensaker kommune ser at mengde ut fra anlegget vil doble seg i forhold til dagens belastning gitt samme prosentreduksjon av fosfor, BOF_5 og KOF_{CR} som avløpsrensaneanlegget har i dag. Dette kan muligens aksepteres hvis dette kan ses i sammenheng med en økende oppgradering eller reduksjon av private avløpsanlegg som i dag har avrenning til Hurdalssjøen. I søknaden legges det opp til muligheter for etterpolering. Dette mener kommunen bør komme som et krav, med hensyn på fjerning av smittestoffer. Ullensaker kommune ønsker at nytt avløpsrensaneanlegg får oppsamlingstanker hvor utilsiktet avløpsvann kan samles opp og kjøres vekk.

Hurdal kommune svarer at kommunen har en stor andel private avløpsanlegg. I søknadens tabell 3-3 er det oppgitt antallet eksisterende bygninger med privat avløpsanlegg som er vurdert mulig å tilknytte det nye avløpsrensaneanlegget frem til 2035. Antallet omfatter både anlegg som ligger innen rimelig nærhet til å kunne pålegges å knytte seg til eksisterende avløpsnett, men også anlegg som vil bli pålagt tilkobling til avløpsnettet når dette bygges ut. Antallet omfatter både private anlegg som har avrenning direkte til Hurdalssjøen og via tilløpsbekker- og elver. Hurdal kommune har for øvrig kartlagt og tilstandsvurdert alle private avløpsanlegg, og har avsatte ressurser som har ansvar for arbeidet med oppgradering av private avløpsanlegg.

Hurdal kommune har gjennomført en forenklet risiko og sårbarhetsanalyse der eksisterende utslippspunkt for Hurdal avløpsrensaneanlegg er vurdert opp mot et mulig alternativt utslippspunkt. Analysen vurderer hvilken risiko de to utslippspunktene vil ha for vannmiljøet, badevannskvalitet for eventuelle badeplasser i nærheten, samt påvirkning av Hurdalssjøen som drikkevannskilde. Hovedkonklusjonen fra analysen er at et utilsiktet utslipp ikke vil forringe vannkvaliteten i vannforekomstene i betydelig grad, for noen av de alternative utslippspunktene. Med bakgrunn i ROS-analysen, mener Hurdal kommune at omsøkt løsning med mulighet for etterpolering med hensyn på bakteriologi, tilstrekkelig ivaretar hygienisk skjerming av drikkevannsinntaket ved Hurdalssjøen vannbehandlingsanlegg. Anlegget som skal bygges vil være et moderne anlegg, der utilsiktede utslipp vil fanges opp med varsel gjennom driftsovervåkingssystem og tilhørende beredskapsmessige skadereduserende tiltak i forhold til Hurdalselva og Hurdalssjøen som resipient.

NVE skriver at det er viktig at Hurdalselva har kapasitet til å motta vannmengdene. Utslippene må ikke øke flomfaren i området, da dette kan igjen øke erosjonen og fare for skred. Det er ikke beskrevet i søknaden hvor mye vann som skal slippes ut i elva, og det bør vurderes om kapasiteten til elva er tilstrekkelig. Videre kan vanntemperaturen på utslippsvannet påvirke miljøinteresser i vassdrag. Tiltaksområdet ligger innenfor aktsomhetsområde for marin leire. Det kan derfor være kvikkleire i grunnen. Deler av området ligger også innenfor aktsomhetsområde for flom. Tiltaket må ikke føre til negative konsekvenser for private eller allmenne interesser, og NVE minner om aktsomhetsplikten jf. vannressursloven § 5. Videre må sikkerhetskrav for naturfare gitt i *byggeteknisk forskrift* § 7 være dokumentert ivaretatt gjennom reguleringsplanprosessen etter plan- og bygningsloven.

Hurdalselva er en del av det vernede vassdraget *Hurdalvassdraget*. Kommunen må som planmyndighet vurdere om tiltaket svekker verneverdiene til vassdraget. NVE vurderer planene slik de er fremlagt til ikke å kreve noen ytterligere behandling etter bestemmelsene i vannressursloven.

Hurdal kommune svarer at nytt avløpsrensaneanlegg skal etableres ved siden av eksisterende avløpsrensaneanlegg. Det nye anlegget skal kobles til eksisterende utslippsledning og eksisterende utslippspunkt skal opprettholdes. Det er riktig at kommunen ikke har beskrevet vurderinger av

Hurdalselvas kapasitet for å ta imot økt vannmengde i søknaden. Etter kort konsultasjon med konsulenten som har bistått med søknaden, er det i denne sammenheng gjort en enkel vurdering basert på tall fra søknaden. Det vurderes at på en gjennomsnittlig dag når det nye avløpsrenseanlegget har nådd sin makskapasitet, vil utslipp fra avløpsrenseanlegget øke vannføringen med 0,1 %. Det vurderes at elva har kapasitet til økningen. Temperatur på utslipp vurderes å være stabil, og som for eksisterende utslipp.

Til NVEs kommentarer knyttet til marin leire skriver kommunen at som følge av frist om overholdelse av sekundærrensekrav fra 01.01.24 gitt i gjeldende utslippstillatelse, har kommunen igangsatt prosess for å bygge nytt avløpsrenseanlegg. Som et grunnlag i anskaffelsesprosessen har kommunen fått gjennomført geotekniske grunnundersøkelser for anleggsområdet. Kontrahert totalentreprenør skal hensynta grunnlaget og om nødvendig foreta supplerende undersøkelser for sin prosjektering.

Når det gjelder flom så skriver kommunen at *regulering for områdeplan Hurdal sentrum med reguleringsbestemmelser* er vedtatt av kommunestyret i 24.10.2018. Utbyggingsområdet for nytt avløpsrenseanlegg er regulert for formålet. I reguleringsprosessen for områdeplan Hurdal sentrum ble det gjennomført en ROS-analyse datert 25.05.2018. I analysen er risikoen for flom vurdert. Tidligere utført flomberegning viser høyeste vannstand på kote 179,61. På bakgrunn av dette er alle områder høyere enn dette kotenivået vurdert som flomsikre. Byggeområder som ligger under dette vil få særskilte bestemmelser. Det er stilt krav i konkurransegrunnlag for nytt avløpsrenseanlegg om laveste kotehøyde for tiltaket på 181 moh.

Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma mener det må sikres at:

- De fastsatte miljømålene om «God økologisk og kjemisk tilstand» i regional vannforvaltningsplan 2022-2027 opprettholdes.
- Området Åsanden i Hurdalssjøen fortsatt vil kunne ha badevannskvalitet innenfor fastsatte normer.
- Hurdalselvdeltaet naturreservat ikke berøres på en negativ måte.
- Det etableres gode rutiner for risikohåndtering og resipientovervåking, både for selve anlegget og for slamhåndteringen.

Vannområdet skriver videre at vannlokaliteten 002-58990 ble etablert som del av overvåkingen etter vannforskriftens prinsipper i 2012, og er godt egnet for å følge videre utvikling. Det bør imidlertid vurderes om ytterligere én eller flere overvåkingsstasjoner bør etableres.

Fordi resipienten til tider av året kan ha liten vannføring, og at den er inngangen til oppvandrende gytefisk av den sårbare storørretbestanden i Hurdalssjøen, er det spesielt viktig med en god ROS-analyse som beskriver konsekvenser og håndtering ved uforutsette hendelser som brann, strømavbrudd, flom, dataavbrutt mm. ved anlegget, slik at en eventuell miljøbelastning blir minimal.

Hurdal kommune svarer at det nye avløpsrenseanlegget skal erstatte det eksisterende avløpsrenseanlegget fra 1975. Det er en rimelig forutsetning at et nytt og moderne anlegg ikke vil påvirke Hurdalselvdeltaet naturreservat på en annen eller dårligere måte. Fra miljørisikoanalyse utarbeidet i forbindelse med utslippstillatelse gitt av Statsforvalteren i Oslo og Viken i 2019 for eksisterende avløpsrenseanlegg, ble det gjort noen betraktninger relevant i denne sammenheng. Analysen var vedlagt søknad om utslippstillatelse for nytt Hurdal avløpsrenseanlegg. Som det kommer fram av analysen, er behov for oppgradering av avløpsrenseanlegget angitt som et tiltak for å redusere mulig negativ påvirkning av utslipp fra anlegget.

Videre skriver kommunen at rutiner tilpasset aktiviteter og prosesser ved det nye avløpsrenseanlegget vil bli etablert. Det vil også gjøres en vurdering av om ytterligere overvåkingsstasjoner bør etableres.

Med tanke på oppvandring av gytefisk oppfatter Hurdal kommune at denne ikke gyter eller vil oppholde seg i nedre del av Hurdalselva. I forbindelse med pågående prosjekt i Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma om restaurering av gyteområder i Hurdalselva, var det et møte i Hurdal mandag 17.10.2022. I møtet ble det omtalt at nedre del av elva, der utslippspunkt for rensed avløpsvann ligger, må anses å ikke være gyteområde.

Mattilsynet skriver at Hurdalssjøen er drikkevannskilde for Ullensaker kommune, og reservevannsforsyning til Nedre Romerike og Eidsvoll kommune. I tillegg er Hurdalssjøen også fremtidig reservevannsforsyning for Hurdal kommune, og antageligvis Nannestad kommune også. Hurdalssjøen vannbehandlingsanlegg er en viktig del av en regional vannforsyning, som også forsyner nasjonale interesser som Oslo lufthavn med drikkevann. Det er viktig at drikkevannskilden beskyttes mot forurensinger som kan forringe drikkevannet. En svikt i vannforsyningen fra Hurdalssjøen vannbehandlingsanlegg vil kunne få store følger.

Utslipp av avløpsvann til drikkevannskilde utgjør en risiko for drikkevannet, og kan dermed påvirke folkehelsen. Det er viktig at avløpsvannet renses godt, at det er gode rensesprosesser og at utslipp overvåkes. Videre er det viktig at mulige hendelser som kan medføre uønskede utslipp kartlegges og forebygges. Vi ser at det er gjort en ROS-analyse i forbindelse med søknaden, og at det er utarbeidet en liste over anbefalte tiltak. Det er viktig at disse følges opp.

Et nytt avløpsrenseanlegg med sekundærrensing ansees som en forbedring i forhold til nåværende avløpsrenseanlegg, og vil bidra til å bedre vannkvaliteten i Hurdalssjøen. I tillegg settes det av areal for etterpolering av avløpsvannet. Etterpolering vil kunne gi en ytterligere forbedring av vannkvaliteten i Hurdalssjøen, og kan være aktuelt ut fra drikkevannshensyn også. Med for eksempel økt utslipp i takt med utbygging og sanering av spredt avløp, vil etterpolering være aktuelt og nødvendig.

Det søkes om å ha utslippspunkt i elv. Ut ifra vurderingen i søknad om at det vil føre til mindre påvirkning av kilden, så støtter Mattilsynet dette.

I denne saken er det viktig og avgjørende at det er god dialog og at vannverkseier høres og at deres uttalelse vektlegges tungt. Det er vannverkseier som best kjenner vannrenseanlegget og hvilke forhold som kan tenkes å påvirke drikkevannskvaliteten.

Hurdal kommune svarer at det nye avløpsrenseanlegget vil renses bedre enn eksisterende avløpsrenseanlegg. Kommunen har utarbeidet en ROS-analyse for det nye anlegget, og utilsiktede hendelser inngår også i denne. ROS-analysen vil bli fulgt opp, og det vil etableres forebyggende tiltak og gode rutiner både ved vanlig drift og beredskapssituasjoner.

Videre skriver Hurdal kommune at det er Ullensaker kommune som eier Hurdalssjøen vannverk. Ullensaker kommune er høringspart og har kommet med uttalelse, som er håndtert for seg i dette notatet. For ytterligere kommentarer til høringsinnspillet fra Mattilsynet, vises det til kommunens kommentarer til Ullensaker kommune og vannområde Hurdalsvassdraget/Vorma.

Kystverket gjør oppmerksom på at ledninger og lignende i sjø kan være søknadspliktig etter havne- og farvannsloven § 14. Det kan ikke fattes vedtak etter havne- og farvannsloven i strid med

gjeldene arealplan uten at det foreligger dispensasjon fra planmyndighetene, jf. havne- og farvannsloven § 14 fjerde ledd.

Kystverket har for øvrig ingen vesentlige merknader til Statsforvalterens behandling av søknaden etter forurensningsregelverket.

Hurdal kommune svarer at kommunens søknad om utslippstillatelse ikke innebærer at det skal legges avløpsledning i sjø.

Gran kommune skriver at de ikke kan se at tiltaket vil påvirke forhold i Gran kommune.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter § 16, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Det er virkningene av den omsøkte virksomheten på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom kommunen senere ønsker å flytte virksomheten må det derfor søkes på nytt for den nye lokaliseringen.

Lovgrunnlag og myndighet

Aktuell virksomhet krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16, og forurensningsforskriften § 14-4.

Forurensningsforskriften kapittel 14 gjelder for utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelse med samlet utslipp større enn eller lik 2000 pe BOF₅ til ferskvann. Dette følger av § 14-1. Tettbebyggelse er definert i kapittel 11 om generelle bestemmelser for avløp, og § 11-3 bokstav k. Avgrensningen av tettbebyggelse er uavhengig av kommune- og fylkesgrenser. Dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser samles opp og føres til ett felles avløpsreanseanlegg eller utslippssted, regnes tettbebyggelsen som én tettbebyggelse.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser, jf. forurensningsforskriften § 14-3 og rundskriv T-3/12.

Forurensningsforskriften kapittel 14 utgjør minstekrav som følger av EUs avløpsdirektiv. Direktivet er gjennomført i norsk rett gjennom forurensningsforskriften kapittel 11 og 14.

Vurdering av forurensningspotensial og forurensningens omfang

Formålet med tillatelsen

Avløpssektoren utgjør en viktig infrastruktur for å samle opp og rense avløpsvann for å redusere forurensning av vann og vassdrag. Samtidig har også sektoren skadelige utslipp til vann gjennom

overløp, lekkasjer på avløpsnett og utslipp fra avløpsrenseanlegg. I tillegg kan avløpssystemet medføre fare for forurensning av luft og grunn.

Utgangspunktet for de krav som stilles for kommunen sitt avløpssystem ligger i forurensningsforskriften kapittel 14. Forskriften utgjør minstekrav som skal overholdes. Forskriften må også ses i sammenheng med EUs vannrammedirektiv, som er implementert i norsk rett gjennom vannforskriften. At forurensningsforskriften oppstiller minstekrav innebærer at der Statsforvalteren anser det nødvendig ut fra en avveining av de fordeler og ulemper forurensningen fra avløpssystemet utgjør, kan det innføres strengere krav. I denne sammenheng vil vannforskriftens føringer om miljømål være et viktig premiss. Det vil normalt være resipientens tåleevne som er styrende for de krav som blir satt. Sentralt er også hvilken teknologi man har tilgjengelig for å i størst mulig grad unngå den forurensning som avløpssektoren kan medføre.

Formålet med en tillatelse er derfor primært å beskytte miljøet mot uheldige virkninger av utslipp av avløpsvann, inkludert eventuelt forurenset overvann, for å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand i berørte vannforekomster. I tillatelse med vilkår setter forurensningsmyndigheten krav som skal sikre tilfredsstillende oppsamling, transport og rensing av avløpsvann, herunder tiltak for å hindre forurensning fra overløpsutslipp og lekkasjer fra avløpsnett.

Avløpsdirektivet er under revidering. Dette innebærer at det vil kunne komme endringer i forurensningsforskriften som er strengere enn tillatelsens krav. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

Tettbebyggelse

I henhold til tillatelsens punkt 1.1 plikter kommunen å ha oversikt over alle tettbebyggelser, slik tettbebyggelse er definert i forurensningsforskriften kapittel 11 bokstav k. Kommunen skal til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og potensielle utslippsstørrelse i pe BOF₅ (beregnet etter NS 9426). Ved utbygging av kommunens infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomhet som medfører økte utslipp fra tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens geografiske utbredelse og utslippsstørrelse i pe oppdateres. Videre skal det være samsvar mellom tettbebyggelsens potensielle utslipp og etablert renskapasitet. Avløpsrenseanlegg skal utformes slik at de kan motta og behandle alt avløpsvann som oppstår i tettbebyggelsen under alle de klimatiske forhold som er normale for stedet hvor avløpsrenseanlegget ligger. Når tettbebyggelsens potensielle utslipp skal vurderes, så skal vedtatte reguleringsplaner legges til grunn. Hensikten med dette er å sikre at behovet for økt oppsamlings- og behandlingsskapasitet for avløpsvann er tilpasset kommunens planer for ny utbygging av bolig- eller hytteområder eller aktuell næringsvirksomhet.

I henhold til tillatelsens punkt 3.1.1 skal det tas sikte på å oppnå en tilknytningsgrad til kommunalt nett på 98 %. Dette innebærer at kommunen må jobbe for å koble på avløpsutslipp innenfor tettbebyggelsen som ikke er tilknyttet kommunalt avløpsnett. Dette gjelder både for utslipp større og mindre enn 50 pe. Plikt til tilknytning til eksisterende avløpsanlegg følger av forurensningsloven § 23 og plan- og bygningsloven § 27-2. Kommunen følger opp denne plikten som myndighet etter plan- og bygningsloven. Plan- og bygningslovens krav i § 27-2 andre ledd om tilknytningsplikt gjelder imidlertid ikke for fritidsbebyggelse, jf. § 30-6. For å fastsette tilknytningsplikt for fritidsboliger, må dette innarbeides i reguleringsplaner for området. Statsforvalteren anbefaler kommunen å innarbeide krav om tilknytningsplikt for fritidsboliger innenfor tettbebyggelsen i sine reguleringsplaner for området. Tilknytningsplikt sikrer helsemessig betryggende forhold for vann og

avløp, bidrar til å unngå forurensning, sikrer best mulig ressursutnyttelse og sikrer hensynet til at avløpssystemet blir utbygd og drevet teknisk og driftsøkonomisk rasjonelt.

Tillatelsens rammer

Tillatelsen omfatter en total avløpsmengde tilsvarende 5 000 pe BOF₅ målt i maksuke for Hurdal tettbebyggelse. Dersom Hurdal tettbebyggelse sin tilførte avløpsmengde til Hurdal avløpsrenseanlegg i maksuke er større enn 5 000 pe BOF₅, skal Statsforvalteren varsles, og kommunen må søke om endret tillatelse i henhold til faktisk avløpsmengde. Vi legger vekt på at det til enhver tid skal være samsvar mellom potensielle mengder avløpsvann fra tettbebyggelsen under alle klimatiske forhold og etablert renskapasitet ved nye Hurdal avløpsrenseanlegg.

Styringsdokumenter

For å sikre god håndtering av avløp, og for å motvirke forurensning, stiller Statsforvalteren gjennom tillatelsen krav til styringsdokumenter, avløpsnett, avløpsrenseanlegg med utslipp til resipient og resipientovervåking. Dette må anses som det totale avløpssystemet. For å sikre minst mulig forurensning i forbindelse med avløpssystemet er det viktig at de vilkår som blir stilt overholdes, og at kommunen varsler Statsforvalteren ved eventuelle endringer som er av betydning for den gitte tillatelsen. Endringer som kan ha betydning for den totale belastningen, og som innebærer et vesentlig økt utslipp, må omsøkes Statsforvalteren som forurensningsmyndighet før endringene finner sted.

I tillatelsens kapittel 2 og 3 følger de krav Statsforvalteren stiller til hvilke styringsdokumenter som det forventes at kommunen har i tilknytning til det totale avløpssystemet. Dette innebærer først og fremst en klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet, i tillegg til stedsspesifikk miljørisikovurdering for Hurdal avløpsrenseanlegg. Dette skal inngå som en del av kommunens internkontroll, og kravet om internkontroll følger av Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) §§ 2, 4 og 5.

I henhold til punkt 2.7 i tillatelsen skal kommunen ha en overordnet plan for avløp, ofte omtalt som hovedplan for avløp. Den overordnede avløpsplanen skal være kommunens styringsdokument og verktøy for håndtering av avløp, både på både kort og lang sikt. Planen skal forankres i kommunens behov for tiltak og investeringer. Planen skal se ulike mål og prioriteringer i sammenheng, og bidra til at vannmiljømålene i vannforskriften oppnås. Handlingsdelen i den overordnede avløpsplanen skal sammenstille tiltak og prioriteringer innenfor gjeldende økonomiplanperiode. Utfordringene knyttet til et mer ekstremt klima skal belyses, og herunder hvilke tiltak som iverksettes for å sikre avløpssystemets fremtidige funksjoner.

Belastning på avløpsrenseanlegget

Hurdal avløpsrenseanlegg har en dimensjonerende kapasitet på 2 300 pe BOF₅. I 2021 hadde avløpsrenseanlegget en maksukebelastning på ca. 2 060 pe BOF₅. Ifølge tall fra søknaden var det 1 197 innbyggere og 24 hytter som var tilknyttet avløpsrenseanlegget i 2021. Det er ingen industriell aktivitet og få næringsvirksomheter som bidrar med avløp utover vanlig sanitært avløp i tettbebyggelsen til Hurdal avløpsrenseanlegg. Det er derfor utslippet fra fastboende som utgjør størsteparten av belastningen på avløpsrenseanlegget. Maksukebelastningen på avløpsrenseanlegget i 2035 er estimert å være ca. 4 680 pe BOF₅. Det forventes at befolkningsvekst vil være den største kilden til økte utslipp frem mot 2035.

For å kunne håndtere den økte fremtidige belastningen på Hurdal avløpsrenseanlegg, planlegger kommunen å bygge nytt avløpsrenseanlegg med et biologisk rensetrinn. Dette vil bidra til å sikre en

stabil rensing av organisk materiale, som følger av krav til sekundærrensing i forurensningsforskriften § 14-6 andre ledd. Nye Hurdal avløpsrenseanlegg vil få vesentlig høyere kapasitet for organisk stoff, med en dimensjonerende kapasitet på 5 000 pe BOF₅.

Påslipp fra virksomheter

Hurdal kommune har i dag lite påslipp fra industri- og næringsvirksomheter. Det forventes ingen vesentlig økte påslipp fra slike virksomheter frem mot 2035. Dersom Hurdal kommune likevel ønsker å øke påslippet av avløpsvann fra virksomheter til det kommunale avløpsnett, må kommunen sikre at dette ikke reduserer muligheten for å overholde utslipps- og renskrav som er fastsatt i tillatelsen eller forurensningsforskriften, eller at det reduserer muligheten for å utnytte avløpsslammet i henhold til gjødselvereforskriftens krav. Kommunen skal ha oversikt over virksomheter som kan utgjøre en risiko for det kommunale avløpssystemet jf. forurensningsforskriftens § 15A-4, og følge opp disse gjennom påleggskrav og tiltak.

Vannforskriften og miljømål for vannforekomsten

I henhold til § 4 i vannforskriften skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand. Ny aktivitet og inngrep skal ikke medføre forringelse eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål som er satt. Avløpssystemet til Hurdal kommune har utslipp til Hurdalselva, Gjødingelva og Hurdalssjøen. Alle vannforekomstene har miljømål om god økologisk og kjemisk tilstand. Utslippspunktet for Hurdal avløpsrenseanlegg er i Hurdalselva.

I Vann-Nett er Høverelva-Hurdalselva (ID 002-1568-R) karakterisert som en middels stor, kalkfattig og humøs elv. Den økologiske tilstanden i vannforekomsten er svært dårlig grunnet verdiene for kvalitetselementet *fisk*. Den kjemiske tilstanden er udefinert. Vannforekomsten er påvirket av hydrologiske endringer grunnet vannføringsendring (vannkraft), fysisk endring grunnet annen ingeniørvirksomhet, punktutslipp fra avløpsrenseanlegg og diffus avrenning fra spredt bebyggelse.

Hurdalselva renner ut i Hurdalssjøen. I Vann-Nett er Hurdalssjøen (ID 002-141-L) karakterisert som en stor, kalkfattig og klar innsjø. Vannforekomsten har god økologisk tilstand, mens den kjemiske tilstanden er udefinert. Det er habitatendringer knyttet til uttak av vann og bygging av dammer, barrierer og sluser i forbindelse med vannkraftproduksjon, som har den største påvirkningen på vannforekomsten.

Gjødingelva er en annen elv i Hurdal kommune som munner ut i Hurdalssjøen. Gjødingelva (002-317-R) er en middels, kalkfattig og humøs elv. I likhet med Høverelva-Hurdalselva er den økologiske tilstanden i vannforekomsten svært dårlig grunnet verdiene for kvalitetselementet *fisk*. Den kjemiske tilstanden er god. Gjødingelva er i stor grad påvirket av fysiske endringer grunnet tømmerfløting.

Utslipp til vann

Avløpsnett

Utslippene fra avløpsnett i Norge er til dels store og dårlig dokumentert. Dårlig avløpsnett og innlekking av fremmedvann anses i dag å utgjøre det største driftsproblemet ved norske avløpsanlegg. I gjennomsnitt utgjør fremmedvann ca. 40 % av tilførte avløpsmengder til norske avløpsrenseanlegg. Dette medfører både dårligere funksjon ved avløpsrenseanleggene og økte utslipp. En betydelig del av fremmedvannet er drikkevann som er lekket ut fra drikkevannsnett. Tapet fra norske drikkevannsledninger er rundt 40 %, og er betydelig større enn i andre nordiske land. Dårlig ledningsnett fører også til at urensset avløpsvann lekker ut og forurenser drikkevann og miljøet.

Nye tillatelser til avløpssektoren legger i større grad enn tidligere vekt på, og krav til, avløpsnettets funksjon, vedlikehold og fornyelse. Kommunen og anleggseiere må etablere overvannsløsninger som er planlagt og dimensjonert for forventet framtidig økt nedbørintensitet, slik at ikke spillvannsnettets overbelastes av fremmedvann. Tillatelsen omfatter krav til avløpsnett, pumpestasjoner og overløp i tillegg til krav til avløpsrensaneanlegget. Dette blir referert til som det totale avløpssystemet. Det totale avløpssystemet i tillatelsen omfatter ikke annet enn det Hurdal kommune selv drifter.

Ifølge opplysninger fra søknaden består det kommunale avløpssystemet i Hurdal kommune av 9 pumpestasjoner og ca. 40 km ledningsnett. Avløpsnettets består av 100 % separatsystem. Mot nord i Hurdal er spillvannsnettets per i dag etablert frem til rett nord for Hurdal Verk. På vestsiden av Hurdalssjøen er Hurdalssjøen hotell det sørligste tilknyttede punktet. Prestegårdshagan og Økolandsbyen er tettstedene lengst sør. På østsiden av Hurdalssjøen er det to mindre områder som er tilknyttet anlegget via ledninger i Hurdalssjøen. Området Rustad lengst sør i kommunen på vestsiden av Hurdalssjøen, er i dag ikke tilknyttet kommunalt avløpsnett. Tilnærmet alt avløpsvann ledes gjennom minimum én pumpestasjon før det ankommer avløpsrensaneanlegget, og det aller meste ledes gjennom to pumpestasjoner. Overløp fra pumpestasjoner går til Hurdalssjøen, Hurdalselva og Gjødingelva.

Kommunen har plikt til å ha oversikt over sine utslipp og hvilke påvirkninger dette kan ha på vannforekomster, naturtyper og sårbare arter, jf. tillatelsens punkt 2.8. Krav og målsetting i vannforskriften er et viktig hjelpemiddel i vurdering av forurensningsfare og behov for tiltak. I tillegg skal kommunen innhente informasjon om det er forekomster av sårbare arter eller naturtyper som kan påvirkes ved utslipp fra avløp.

Statsforvalteren legger vekt på at det må sikres en forsvarlig fornying av avløpsnettets i Hurdal tettbebyggelse. Avløpsnettets må driftes, vedlikeholdes og fornyes på en planmessig måte, slik at forventet funksjon og god teknisk tilstand opprettholdes på lang sikt. Dette mener vi gjøres best ved å basere tiltakene på forpliktende handlingsplaner nedfelt i kommunale saneringsplaner. På den måten vil tiltakene bli dimensjonert ut fra reelle behov og utfordringer, og i samsvar med forventet levetid på de eksisterende avløpsrensaneanleggene. Tiltak i kommunen skal være basert på miljørisikovurderingen Hurdal kommune utarbeider for det totale avløpssystemet. For å redusere innlekking av fremmedvann, stiller Statsforvalteren krav om at kommunen skal ha en plan for å redusere andelen fremmedvann som tilføres avløpsnettets, jf. punkt 3.1.3 i tillatelsen. Videre stiller vi krav om at kommunen skal ha en tiltaksplan for fornyelse av ledningsnettets. Utformingen av en slik tiltaksplan beskrives nærmere i tillatelsens punkt 3.1.2.

Tap av avløpsvann fra avløpsnettets som følge av overløp og lekkasjer skal maksimalt være 5 % fram til 31. desember 2028 og deretter maksimalt 3 % hvert år, jf. punkt 3.1.5 i tillatelsen. Beregning av virkningsgraden på avløpsnettets skal gjøres ved å legge til grunn målte verdier for overløp eller beregnede verdier (med lav usikkerhet) for mindre omfattende overløpsutslipp. I tillegg skal andre ulike kildene til tap beregnes eller vurderes kvalitativt.

Av forurensningsforskriften § 14-5 siste ledd kreves det at den ansvarlige for avløpsanlegget skal ha oversikt over alle overløp på avløpsnettets. Oversikten skal også inkludere eventuelle lekkasjer av betydning. Ifølge tall fra egenkontrollrapporten for år 2021 ble det sluppet ut 149 m³ urensset avløpsvann og 0,1 kg fosfor fra avløpsnettets i 2021. Alle overløpsutslipp fra avløpsrensaneanlegg og avløpsnett går til Hurdalselva, Gjødingelva eller Hurdalssjøen. Statsforvalteren mener det er viktig at kommunen har oversikt over mengden avløpsvann som slippes ut via overløp på avløpsnettets.

Grunnen til dette er at overløpsutslipp kan utgjøre en stor risiko for forurensning. I tillatelsens punkt 3.1.5 stiller vi derfor vilkår om at driftstid for alle overløp skal registreres. Alle overløp av vesentlig størrelse og miljømessig betydning skal måles innen 31.12.2024. Overløp fra mindre overløp kan beregnes hvis en miljørisikovurdering dokumenterer at overløpet er av mindre miljømessig betydning. Beregningene skal ha lav usikkerhet. Måling av alle vesentlige overløp er en forutsetning for å ha et godt kunnskapsgrunnlag for å jobbe med reduksjon av fremmedvann og overløpsutslipp, samt krav til avløpssystemets funksjon.

Vi har også stilt vilkår i tillatelsen punkt 3.1.4 om at den samlede mengden utslipp via driftsoverløp fra avløpsnettets over året ikke skal overstige 2 % innen 31.12.2030. Kommunen skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp fra overløpspunkter på avløpsnettets av vesentlig størrelse eller betydning, til berørte vannforekomster jf. tillatelsen punkt 8.2.

Statsforvalteren forutsetter at Hurdal kommune setter av tilstrekkelig med ressurser for å følge opp arbeidet med rehabilitering av avløpsnettets. Kommunen opplyser at det jobbes kontinuerlig med å redusere lekkasjer og minske tilførelsen av fremmedvann til avløpsnettets. Kommunen er også i prosess med å bygge ut det kommunale avløpsnettets og koble på private avløpsanlegg til dette.

Lokalisering av utslippspunkt fra Hurdal avløpsrensaneanlegg

Utslippspunktet fra Hurdal avløpsrensaneanlegg ligger i dag i nedre del av Hurdalselva. Kommunen har gjennomført en forenklet ROS-analyse, hvor det har blitt gjort en vurdering av effekten av å flytte utslippspunktet til Hurdalssjøen. I analysen konkluderes det med at det ikke vil gi noen miljømessige fordeler å flytte utslippspunktet. Alternativet med å legge utløpet til Hurdalssjøen kan i verste fall gi høyere konsentrasjoner av næringssalter i bunnsjiktet. Næringssaltene vil kunne komme opp med jevne mellomrom, men sannsynligheten for at konsentrasjonene blir så store at det vil påvirke vannmiljøet i innsjøen regnes som liten. Å ha utslippspunkt i Hurdalselva slik det er i dag, vil gi en rask fortykning av utløpsvannet før det kommer ut i Hurdalssjøen, og med unntak av eventuelt store og langvarige hendelser vil det ikke påvirke vannmiljøet i elva eller innsjøen. Ved store utslipp vil imidlertid badeplassen Åsanden kunne bli rammet. Dette kan unngås ved å flytte utslippspunktet til Hurdalssjøen. Dersom dagens utslippspunkt i Hurdalselva skal opprettholdes, anbefales det å innarbeide skadereduserende tiltak som oppslag om badeforbud, stenging av badeplassen i beredskapsplaner.

Inntaket til Hurdalssjøen vannbehandlingsanlegg er i andre enden av innsjøen, og innsjøen har en lang oppholdstid på 2,3 år. Ingen av den ovennevnte alternativene vurderes å påvirke Hurdalssjøen som drikkevannskilde. Kommunen ønsker derfor å beholde dagens utslippspunkt i Hurdalselva.

Basert på fremlagte opplysninger vurderer Statsforvalteren at det ikke er behov for å flytte utslippspunktet til Hurdal avløpsrensaneanlegg. Vi mener likevel at det er nødvendig å begrense utslippet av bakterier fra avløpsrensaneanlegget for å redusere risikoen for forurensning av badevannet ved Åsanden, og for å sikre at drikkevannskvaliteten til Hurdalssjøen ikke forringes. Vi har derfor stilt krav til utslipp av bakterier i tillatelsen. Vi viser til punktet under om *utslippsgrenser* for en nærmere beskrivelse av dette.

Vurdering av utslippsgrenser

I tillatelsen fra 2019 stilles det krav om minst 93 % rensing av fosfor, minst 70 % rensing av BOF₅ eller maksimalt 25 mg O₂/l og minst 75 % rensing av KOF_{CR} eller maksimalt 125 mg O₂/l. Hurdal avløpsrensaneanlegg overholdt sekundærrensekravet og fosforrensekravet i 2021.

I 2021 hadde Hurdal avløpsrensaneanlegg et utslipp av fosfor på ca. 36 kg til Hurdalselva. Kommunen har beregnet at det vil skje en gradvis økning i fosforutslippene frem mot 2035. I 2035 forventes utslippet av fosfor være rundt 140 kg i maksuke, forutsatt en rensegrad på 93 %. For organisk stoff målt som BOF_5 forventes en økning fra 5,9 tonn i 2021 til ca. 20 tonn i 2035, forutsatt en rensegrad på 70 %. For organisk stoff målt som KOF_{CR} forventes en økning fra 12,5 tonn til 33 tonn, forutsatt en rensegrad på 75 %. Framskrivningene er basert på belastningen i maksuke.

Data fra Vann-Nett viser at verdiene for parameterne *totalfosfor* og *totalnitrogen* i Hurdalselva tilsvarer henholdsvis svært god og god tilstand. Restkapasiteten for fosfor og nitrogen er god. For Hurdalssjøen tilsvarer verdiene god tilstand for både *totalfosfor* og *totalnitrogen*. Restkapasiteten for fosfor er god, mens den for nitrogen ikke er like god. Verdiene for parameterne *trofiindeks begroingsalger (PIT)* og *trofiindeks for vannplanter (TIC)* indikerer at verken Hurdalselva eller Hurdalssjøen har utfordringer med eutrofi per i dag. Det er likevel verdt å merke at dataene fra Vann-Nett baserer seg på målinger gjort i perioden 2011-2017. Det foreligger ikke nyere data enn dette i databasen.

I søknaden har Norconsult gjort fortynningsberegninger for å se på hvordan det omsøkte utslippet fra Hurdal avløpsrensaneanlegg vil påvirke miljøtilstanden i Hurdalselva. Det er tatt utgangspunkt i den mest kritiske situasjonen ved minstevannføring om sommeren, og det er forutsatt at utslippet fortynnes i hele vannmassene. Beregningene viser at utslippet fra anlegget vil føre til en økning av fosfor- og nitrogenkonsentrasjonene i Hurdalselva. De økte fosforkonsentrasjonene forventes ikke å endre miljøtilstanden i elva. Når det gjelder utslipp av nitrogen, skriver Norconsult at dagens nitrogenutslipp, ved lavvannsføring om sommeren, fører til at miljøtilstanden går fra god til moderat nedstrøms utslippspunktet. Selv om nytt avløpsrensaneanlegg vil medføre økt nitrogenfjerning, vil den økte befolkningsveksten føre til at tilstanden fortsatt vil være moderat i denne perioden. Ved middelvannsføring vil likevel tilstanden i elva forbli god til tross for de økte utslippene. Norconsult påpeker at nitrogen kun brukes i klassifiseringen av vannforekomster som er nitrogenbegrenset, noe som ikke er tilfellet for Hurdalselva.

Når det gjelder Hurdalssjøen, så har Norconsult vurdert at utslippet i liten grad vil påvirke miljøtilstanden i vannforekomsten. Utslippet forventes å forårsake en økning av fosfor- og nitrogenkonsentrasjonene i resipienten, men miljøtilstanden vil ikke endres som følge av dette. Statsforvalteren mener likevel det er viktig at utslippene av forurensning reduseres til et minimum for å ivareta Hurdalssjøens bruksverdi som drikkevannskilde og badevann. Vi mener derfor at det er behov for å sette strengere rensekrav enn det Hurdal kommune har søkt om. I henhold til punkt 2.3 i tillatelsen plikter kommunen å redusere sine utslipp så langt det er mulig uten urimelige kostnader. Driftsdata fra Hurdal avløpsrensaneanlegg viser at anlegget har hatt en gjennomsnittlig rensegrad for fosfor på 95,9 % de siste ti årene. På bakgrunn av dette mener vi at det bør være mulig å oppnå minst 95 % rensing av fosfor ved bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT) ved det nye anlegget. Vi stiller derfor krav om 95 % fosforrensing ved Hurdal avløpsrensaneanlegg fra og med 01.01.2026. Dette er tilsvarende fosforrensingskrav som flere andre kommuner i Oslo og Viken har fått i sine utslippstillatelser. Videre stiller vi krav om at restutslippet av fosfor fra avløpsrensaneanlegget ikke skal overskride 79 kg per år. Dette utslippet tilsvarer 95 % rensing ved en belastning på 2 392 pe, som er forventet antall pe tilknyttet avløpsrensaneanlegget i 2030. Ved en forventet belastning på 3036 pe i 2035 vil et restutslipp på 79 kg tilsvare en rensegrad på ca. 96 %. Restutslippet inkluderer overløp fra avløpsrensaneanlegget.

For organisk stoff skjerper vi rensekravene til 80 % rensing av BOF_5 og maksimalt 25 mg O_2/l , og 85 % rensing av KOF_{CR} og maksimalt 125 mg O_2/l fra og med 01.01.2026. Vi mener det er realistisk at Hurdal avløpsrensaneanlegg vil kunne klare å rense bedre enn minstekravene i

forurensningsforskriften når det biologiske rensetrinnet er satt i drift, forutsatt at det benyttes beste tilgjengelige teknikker. Restutslippet av BOF_5 skal ikke overskride 5,2 tonn per år, mens restutslippet av KOF_{CR} skal ikke overskride 10,5 tonn per år. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig rensegrad på 90 % for BOF_5 og KOF_{CR} ved en belastning på 2 392 pe i 2030. Ved en forventet belastning på 3036 pe i 2035, vil et restutslipp på 5,2 tonn BOF_5 og 10,5 tonn KOF_{CR} tilsvare en gjennomsnittlig rensegrad på ca. 92 % for begge parametere. Restutslippet inkluderer overløp fra avløpsrenseanlegget.

Avløpsrenseanlegg med utslipp til sårbare resipienter (deriblant drikkevannskilder) skal overholde både kravet til renseeffekt og kravet til konsentrasjon i sekundærrensekravet.

I motsetning til fosforrensekravet som baserer seg på årsmidlet rensegrad, baserer rensekravene for organisk stoff seg på døgnmidlet rensegrad (enkeltpøver). Å skulle overholde krav til rensegrad per enkeltpøve vil være mer utfordrende enn å skulle overholde krav til midlet rensegrad over året. Variasjoner i døgnbelastning og driftsmessige forhold ved avløpsrenseanlegget vil kunne gjøre at anlegget ikke alltid klarer å overholde rensekravene for enkeltpøver, selv om anlegget renser godt over året. Som følge av dette har Statsforvalteren valgt å sette noe lempeligere krav til døgnmidlet rensegrad for BOF_5 og KOF_{CR} enn det kravene til maksimalt restutslipp tilsier. Rensegraden for organisk stoff som vi har lagt til grunn ved fastsettelse av restutslippsgrenser for organisk stoff, baserer seg på renseeffekten som andre avløpsrenseanlegg med biologisk rensetrinn klarer å oppnå.

Når det gjelder bakterier, så er ikke dette en del av de styrende parametere etter vannforskriften. Utslipp av bakterier kan likevel bidra til forurensning av vassdrag og brukerkonflikter. Det foreligger i dag store brukerinteresser knyttet til Hurdalssjøen. Hurdalssjøen er drikkevannskilde for Ullensaker kommune, og innsjøen benyttes også til bading. Kommunen opplyser at de rutinemessig kontrollerer badevannskvaliteten ved badeplasser i kommunen gjennom sommeren. Ved forhøyede verdier av TKB, blir det gitt varsel eller frarådet bading. Det utarbeides en årlig rapport for badevannsanalysene som kommunene på øvre Romerike utfører. Analysene omfatter *E. coli* og intestinale enterokokker, og prøver tas ved Meieriodden og ved Åsanden i Hurdal. I 2018 og 2020 var det ikke resultater over grenseverdiene. I 2019 ble det målt 5 verdier over grenseverdien av totalt 20 prøver. Rapporten oppgir overløpsutslipp i forbindelse med nedbør og som hovedårsak. Av resultater som foreligger for 2021, overstiger ingen av prøvene tatt i Hurdal grenseverdiene. Det omsøkte utslippet vil føre til økte utslipp av bakterier. En stor andel av bakteriene vil dø relativt raskt etter utslipp i Hurdalssjøen, mens andre kan overleve i lengre tid. For å redusere risikoen for at bakterieutslipp fra avløpsrenseanlegget vil forringe drikke- og badevannskvaliteten i Hurdalssjøen, stiller vi krav om at utslipp av *E. coli*-bakterier fra avløpsrenseanlegget ikke skal overstige 500 *E. coli*/100 ml fra og med 01.01.2026. Dette utslippskravet gjelder ut fra renseanlegget og før et eventuelt etterpoleringstrinn.

Basert på eksisterende kunnskap om resipientene samt fremlagt dokumentasjon fra søker om påvirkningen av det omsøkte utslippet, vurderer Statsforvalteren at det er liten risiko for at utslippet fra Hurdal avløpsanlegg vil føre til vesentlig forurensning av Hurdalselva, Gjødingelva eller Hurdalssjøen. Statsforvalteren vurderer at miljømålene og brukerinteressene til resipientene blir ivaretatt gjennom rensekravene som er stilt i tillatelsen. Dersom avløpsvannet renses i tråd med de krav som er satt, skal ikke avløpssystemet medføre fare for forringelse av resipientene eller vanskeliggjøre at miljømål oppnås.

Statsforvalteren informerer om at avløpsdirektivet er under revidering. Dette innebærer at det vil kunne komme endringer i forurensningsforskriften som er strengere enn tillatelsens krav. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

Vurdering av nitrogenrensing

I likhet med fosfor er nitrogen et viktig næringsstoff for alger. Tilgangen på nitrogen er en begrensende faktor for algeproduksjon i mange vannforekomster, og spesielt i marine vannforekomster. De siste årene har det vært et økende fokus på miljøtilstanden i Oslofjorden. I *Helthetlig tiltaksplan for en ren og Rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv* trekkes det frem at tilstanden for livet i Oslofjorden er svært alvorlig, og at påvirkningene på fjorden er langt større enn det økologien kan tåle. Påvirkningsbildet er sammensatt, men utslipp fra kommunalt avløp og avløp i spredt bebyggelse pekes på som to av de største påvirkningene. Oslofjorden har i dag store eutrofi-problemer. En rapport fra NIVA og Havforskningsinstituttet, *Utredning av behovet for å redusere tilførslene av nitrogen til Ytre Oslofjord*, viser at det slippes ut for mye nitrogen til Oslofjorden. Rapporten konkluderer med at det er behov for å redusere tilførsler av nitrogen fra avløpssektoren, som innebærer å innføre nitrogenrensning ved avløpsrensaneanlegg som har utslipp til fjorden. Hurdalselva renner ut i Hurdalssjøen. Vann fra Hurdalssjøen renner så ut i Andelva og videre til Vorma. Fra Vorma renner vannet ut i Glomma og ender til slutt opp i Ytre Oslofjord. Som følge av dette vil utslipp av nitrogeninnholdig avløpsvann fra Hurdal avløpsrensaneanlegg kunne påvirke Oslofjorden.

Den 13.05.2022 mottok Statsforvalteren brev fra Miljødirektoratet med nye føringer knyttet til innføring av nitrogenrensing ved avløpsanlegg som har utslipp til Oslofjorden. I brevet skriver Miljødirektoratet at alle kommuner og IKS som tilhører en omfattende tettbebyggelse innenfor Oslofjordens nedbørsfelt, må forvente at det vil komme krav om nitrogenrensing ved utslipp av kommunalt avløpsvann. Med omfattende tettbebyggelse menes tettbebyggelser med potensiell utslippsstørrelse større enn 10 000 pe BOF₅. Imidlertid påpekes det at tilstanden i fjorden er så alvorlig at det er behov for reduksjon i alle tilførsler til Oslofjorden som kan føre til eutrofi. Videre påpekes det at fosfor- og nitrogenrensing i praksis vil være en forutsetning for at industribedrifter som har prosessavløpsvann med høyt innhold av organisk materiale og næringsalter, kan ha påslipp til kommunale avløpsrensaneanlegg eller IKS. Miljødirektoratet presiserer at det er behov for at flest mulig kommuner med utslipp direkte til Oslofjorden eller sidefjorder starter prosjektering av nitrogenrensing før de formelt får krav om det, og oppfordrer samtidig til samarbeid på tvers av kommuner og mellom kommuner og industribedrifter, om å etablere bærekraftige renseløsninger i deres region.

Forurensningsloven § 11 angir at forurensningsmyndigheten, ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis eller ikke og ved fastsettelse av vilkår, skal legge vekt på de forurensningsmessige ulempene tiltaket vil medføre sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Dette gir uttrykk for en skjønnsutøvelse som er tillagt forurensningsmyndigheten. Det skal legges stor vekt på forurensningsmessige hensyn, men også andre hensyn skal være av betydning, deriblant økonomi. Innføring av nitrogenrensing er et kostbart tiltak, og vil medføre økte kostnader i form høyere vann- og avløpsgebyrer for innbyggerne i Hurdal kommune. Ifølge opplysninger fra søknaden er verken Hurdalselva eller Hurdalssjøen ansett for å være nitrogenbegrenset, og det forventes ikke at nitrogenutslippet fra tettbebyggelsen vil påvirke miljøtilstanden i resipientene i vesentlig grad.

Hurdal tettbebyggelse ligger godt under grensen på 10 000 pe BOF₅, og er dermed ikke å anse som en omfattende tettbebyggelse. Det omsøkte utslippet fra tettbebyggelsen er av en mindre størrelse, og mengden nitrogen som tilføres Oslofjorden, vil være begrenset. På bakgrunn av dette vurderer Statsforvalteren at nytten av å innføre nitrogenrensing i Hurdal tettbebyggelse ikke overstiger de økonomiske ulempene som et slikt krav vil medføre for innbyggerne i kommunen. Det blir derfor ikke stilt krav om nitrogenrensing i Hurdal tettbebyggelse i dette vedtaket. Vi stiller likevel krav om at Hurdal kommune skal ta prøver av nitrogen for å overvåke nitrogenutslippene sine. Dette vil bidra til

å gi et bedre kunnskapsgrunnlag for å vurdere behovet for nitrogenrensing i fremtiden. Endrede krav i EUs avløpsdirektiv kan føre til at Hurdal kommune på et senere tidspunkt får krav om nitrogenrensing.

Konsekvenser for naturmiljøet

Utslipp av avløpsvann kan påvirke naturmiljøet. Ved vurdering om utslippstillatelse skal gis er Statsforvalteren forpliktet til å gjøre konkrete vurderinger av hensyn gitt i naturmangfoldloven. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal §§ 8-12 i samme lov legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

I Miljødirektoratets Naturbase (2022) ligger det ingen viktige naturtyper i området der Hurdal avløpsrensianlegg ligger. Ved utslippspunktet til avløpsrensianlegget i Hurdalselva ligger det derimot en forekomst av naturtypen *kroksjøer, flomdammer og meandrerende elvepart* (ID: BN00036667). Nedstrøms utslippspunktet, ved utløpet av elva i Hurdalssjøen, ligger *Hurdalselvdeltaet Naturreservat* (ID: W00000967). Naturreservatet omfatter et våtmarksområde. Området er en viktig rasteplass for fugler som følger en av siderutene til hovedtrekket gjennom Østlandet. Særlig er vårtrekket av ande- og vadefugler rikt. Lokaliteten har også betydning som hekke- og oppvekstområde, og landskapet har verneverdier som et karakteristisk innlandsdelta med særpreget vegetasjon. Det er registrert flere arter av forvaltningsmessig interesse i området, inkludert fiskemåke, hettemåke, bergand, svartand og vipe. Ifølge Artsdatabanken er det registrert edelkreps og storørret i Hurdalssjøen, samt flere fiskearter som hork, mort og abbor. Vannområdet Hurdalvassdraget/Vorma skriver at det også er storørret i innsjøen. I søknaden opplyses det at det kan finnes arter innenfor Hurdalselvdeltaet Naturreservat som kan være sårbare for større avløpsutslipp. De siste årene har det vært en nedgang i fiskebestandene i Hurdalselva, men årsaken til nedgangen er ikke kjent.

Avløpsvann kan inneholde flere typer forurensning, inkludert næringsstoffer, organisk stoff, bakterier, mikroplast og miljøgifter. Dette vil kunne påvirke vannkvaliteten og ha uheldige virkninger på det biologiske mangfoldet i resipienten. Det er særlig konsekvensene knyttet til eutrofi som er dokumentert å utgjøre en stor risiko for naturmiljøet.

Ifølge databasen Vann-Nett er Hurdalselva, Gjødingelva og Hurdalssjøen i liten grad påvirket av eutrofi. I resipientanalysen til Hurdal kommune forventes det ikke at de økte utslippene fra Hurdal avløpsanlegg vil forårsake eutrofi-effekter som kan være skadelig for naturmangfoldet i resipientene. Utslippene av organisk stoff kan føre til nedslamming av gyteområder i Hurdalselva, men det antas at fisken ikke gyter i nedre del av elva der utslippspunktet til avløpsrensianlegget er lokalisert. Utslipp fra overløp på avløpsrensianlegget og avløpsnettene vil kunne påvirke naturmangfoldet lokalt, men påvirkningen vil trolig være kortvarig og begrenset til perioder med store nedbørsmengder. På bakgrunn av ovennevnte informasjon vurderer Statsforvalteren at risikoen for at utslippene vil påvirke naturmangfoldet i Hurdalselva, Gjødingelva og Hurdalssjøen negativt gjennom eutrofiering eller nedslamming av viktige leveområder, er begrenset.

Statsforvalteren vurderer at kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å kunne vurdere effektene av utslippene, jf. § 8. Videre anser vi at § 9 om føre-var-prinsippet og § 10 om samlet belastning på økosystemet blir ivaretatt gjennom vilkår fastsatt i tillatelsen. Så lenge avløpsvannet renses i tråd med vilkårene i tillatelsen, vurderer Statsforvalteren at naturmiljøet i Hurdalselva og Hurdalssjøen ikke vil bli vesentlig påvirket av utslippene. Vi minner om at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 11.

Tiltakshaver plikter også å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder for å unngå eller begrense skadevirkninger på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 12.

Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter kommunen alltid å redusere utslippene så langt som mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av forurensningskomponenter som det ikke er fastsatt grenseverdier for gjennom særskilte vilkår.

Prøvetaking

I henhold til forurensningsforskriften § 14-11 skal det tas representative prøver av avløpsvannet. For å fange opp variasjonen i utslippene fra avløpsrenseanlegget, deriblant utslippet i maksuke og overløp, er det viktig å ta nok prøver. Det å ta flere prøver øker også sannsynligheten for å fange opp eventuelle avvik og mislykkede prøver der krav ikke overholdes. I tillegg vil det gi en mer riktig utregning av stoffmengder, som igjen vil gi et mer nøyaktig estimat på rensegraden. Hurdal avløpsrenseanlegg tar i dag 12 prøver i året. Tolv døgn- og ukeblandprøver er lite å vurdere ut fra over året, og vi vurderer at det er nødvendig øke antallet prøver til 24 ukeblandprøver eller 36 døgnblandprøver i året for å få et bedre vurderingsgrunnlag. For $KOFCR$ og BOF_5 skal det tas døgnblandprøver, da dette er krav i forurensningsforskriften § 14-11. For Tot-P og Tot-N kan det velges om det skal tas ukeblandprøver eller døgnblandprøver.

Overvåking

Statsforvalteren har satt vilkår til resipientovervåking i tillatelsens punkt 8. Hurdal kommune skal overvåke etter forurensningsforskriften og etter vannforskriften. Overvåking etter forurensningsforskriften skal skje i nærheten av utslippspunktene og dokumentere effekten av utslipp av avløpsvann. Overvåking etter vannforskriften skal skje lengre unna utslippspunktene og dokumentere tilstanden i resipienten etter samlet belastning.

Kravene til overvåking etter forurensningsforskriften og vannforskriften i denne tillatelse erstatter tilsvarende overvåkingskrav gitt i tidligere vedtak av Fylkesmannen i Buskerud. Kommunen må utarbeide et program for overvåking som er i tråd med kravene i denne tillatelsen. Dersom kommunen allerede har et overvåkingsprogram som er i tråd med kravene tillatelsen, kan dette brukes. Vi anbefaler at overvåkingen samordnes med overvåkingen til tilhørende vannområde.

Avløpsslam

Avløpsslam (råslam) er å betrakte som en overflødig fraksjon oppstått ved rensing av kommunalt avløpsvann, og anses derfor som et avfall i henhold til forurensningsloven § 27. Dette innebærer at avløpsslam skal håndteres i tråd med avfallsregelverket.

Eksisterende Hurdal avløpsrenseanlegg har eget mottaksarrangement for eksternt septikslam. Slammet tas inn på slamsiden av renseanlegget, og belaster bare renseprosessene via rejektivannet fra slamavvanningen. Dette rejektivannet inngår ikke i innløpsprøvene for renseanlegget. Hurdal avløpsrenseanlegg mottok 2 886 m³ septikslam i 2020, og i perioden 2014 – 2019 varierte mengdene i området 2 429 – 2 915 m³/år (middelverdi 2 700 m³/år). Det nye avløpsrenseanlegget planlegges med en kapasitet for mottak av 3 000 m³ septikslam pr år, og med en tilsvarende løsning for resirkulering av rejektivann til renseprosessene nedstrøms innløpsprøvetakeren. Statsforvalteren presiseres at rejektivann fra avvanning av eksternt septikslam må inngå i innløpsprøvene til nytt renseanlegg slik at beregnet rensegrad ut av renseanlegget blir korrekt. Det vil kun være septikslam innhentet fra egen kommune som kan mottas ved anlegget.

Hurdal kommune har ikke søkt om behandling av slam. Kommunen opplyser at slammet avvannes ved Hurdal avløpsrensaneanlegg før det transporteres til biogassanlegget ved Båruldalen avløpsrensaneanlegg i Eidsvoll kommune, for videre behandling. Avvanning av slam anses ikke som behandling, men hygienisering og stabilisering anses som behandling. Det er ikke tillatt med behandling av slam utover avvanning av avløpsslam ved Hurdal avløpsrensaneanlegg. Hurdal kommune er ansvarlige for å sikre at avløpsslammet blir håndtert i tråd med avfallsregelverket og de krav som følger av forurensningsloven § 32.

Utslipp til luft

I tillegg til å regulere utslipp til vann, regulerer tillatelsen fra Statsforvalteren også utslipp til luft. Dette inkluderer blant annet utslipp av lukt, støy og klimagasser. Lukt kan medføre ulemper for nærmiljøet. Virksomheten skal ikke medføre luktulempere av betydning for naboer. Hvis kommunen har punktkilder av lukt i nærheten av boliger mv. så skal det gjøres luktregninger iht. Norsk Standard NS-EN 13725. Vi viser til veileder *Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven (TA309- 2013)*. Vi har satt luktutslippskrav til lukt fra punktkilder i tillatelsens punkt 4.2. Vi har også satt krav til at kommunen skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt.

Også støy kan medføre ulemper for nærmiljøet, og vi har derfor satt vilkår til støy i tillatelsens punkt 5 i tråd med dagens praksis for avløpstillatelser, basert på *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021)*. Det er også stilt krav om at utslipp av klimagasser fra drift av det totale avløpssystemet skal holdes på et så lavt nivå som mulig. Hurdal kommune skal årlig utarbeide et klimagassregnskap for Hurdal avløpsanlegg for å få oversikt over utslippene sine.

Kjemikalier

Hurdal kommune oppgir at det benyttes prepolymerisert aluminiumsklorid (PAX) som fellingskjemikalie og polymer til avvanning av slam ved avløpsrensaneanlegget. Det vil sannsynligvis bli brukt de samme kjemikaliene også ved det nye anlegget. Ved lagring av kjemikalier må kommunen ta hensyn til kravene som følger av forurensningsforskriften kapittel 18, *Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall*. Det skal utvises aktsomhet ved bruk av kjemikalier, og kommunen er ansvarlig etter *Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester* (produktkontrollloven) å vurdere om det finnes alternativ som medfører mindre risiko for helseskade eller miljøforstyrrelse. Bruken og utslipp av kjemikalier må inngå i miljørisikoanalysen.

Forurensset grunn

Kommunens avløpssystem skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet. Hurdal kommune plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Rapportering

Kommunen plikter å ha kontroll på sitt utslipp, og skal rapportere årlig til Statsforvalteren som forurensningsmyndighet. Kravet om rapportering følger av tillatelsens punkt 11. I tillegg til egenkontrollrapportering via Altinn skal Hurdal kommune også rapportere i skjema for årsrapport. Skjema for årsrapport finnes på Statsforvalteren sine hjemmesider (se henvisning i tillatelsen). Årsrapport skal sendes inn som vedlegg til egenkontrollrapportering via Altinn.

Statsforvalteren vil følge opp overholdelse av krav satt i tillatelsen, samt øvrig forurensningsregelverk, gjennom tilbakemelding på egenkontrollrapport, årsrapport og tilsyn.

Planmessige forhold

Hurdal kommune opplyser at det nye avløpsrenseanlegget planlegges bygd rett ved siden av eksisterende avløpsrenseanlegg og på et område som er regulert for dette formålet.

Statsforvalteren gjør oppmerksom på at denne tillatelsen bare er gyldig dersom virksomheten er i tråd med gjeldende plan for området.

Samfunnsmessige hensyn

Avløpsanlegg er kritisk infrastruktur, og leverer tjenester for å rense avløpsvann fra Norges befolkning. Denne infrastrukturen er avgjørende for å rense avløpsvannet og dermed unngå å forringe vannkvaliteten i vannforekomstene ytterligere.

Statsforvalteren vurderer at håndtering av avløpsvann i et kontrollert avløpssystem regulert til formålet er i tråd med regelverket, og at dette hensynet må tillegges stor vekt i vurderingen om tillatelse skal gis. Med de fastsatte vilkår i tillatelsen vil ikke utslipp av avløpsvann fra Hurdal tettbebyggelse medføre en forringelse av tilstanden i vannforekomstene, eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål som er satt for Gjødingelva og Hurdalselva og Hurdalssjøen.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og kommet frem til at samfunnsnyttens virksomheten utgjør overstiger de forurensningsmessige ulempene knyttet til virksomheten. Det forutsettes at virksomheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket.

Vi har vurdert at Hurdal kommunes drift på avløpssektoren, med de vilkårene som er gitt i tillatelsen, ikke vil komme i konflikt med naturmangfoldet eller medføre forringelse av tilstanden i vannforekomstene, eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål etter vannforskriften.

Statsforvalteren gir Hurdal kommune tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hurdal tettbebyggelse på særskilte vilkår.

Frister

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever. Tabellen viser til vilkårpunkter i tillatelsen.

Referanse til vilkårpunkter	Tiltakstyper	Frister
2.6 Internkontroll	Gjennomgang og oppdatering av internkontrollen	Årlig
2.6.1 Miljøriskovurdering	Gjennomgang og oppdatering av miljøriskovurdering	Årlig
2.7 Overordnet avløpsplan med handlingsdel	Gjennomgang og oppdatering av overordnet avløpsplan (hovedplan)	Årlig
3.1.1, 3.1.2, 3.1.3 og 3.1.4 Tiltaksplaner	Gjennomgang og oppdatering av tiltaksplaner	Årlig
3.1.3, 3.1.4 Gjennomføre planlagte tiltak	Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere innlekking av fremmedvann og utslipp fra overløp	Kontinuerlig

<p>3.1.4 Krav til utslipp via overløp</p>	<p>Dokumentere årlige utslippsmengder i overløp</p> <p>Den samlede utslippsmengden via driftsoverløp over året skal ikke være over 2 %</p> <p>Overløp av vesentlig størrelse og betydning skal måles</p>	<p>1. mars hvert år</p> <p>Innen 31.12.2030</p> <p>Innen 31.12.2024</p>
<p>3.1.5 Krav til virkningsgrad for avløpsnett</p>	<p>Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utlekking</p> <p>Dokumentere avløpsnettets virkningsgrad</p> <p>Utslipp på grunn av feil på avløpsnett, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnett med mer enn 5%</p> <p>Utslipp på grunn av feil på avløpsnett, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnett med mer enn 3%</p>	<p>Kontinuerlig</p> <p>1. mars hvert år</p> <p>Frem til 31.12.2028</p> <p>Fra og med 01.01.2029</p>
<p>3.2.4 Grenseverdier for utslipp</p> <p>Overholdelse av nye rensekrav for fosfor</p> <p>Overholdelse av nye rensekrav for BOF₅</p> <p>Overholdelse av nye rensekrav for KOF_{CR}</p>	<p>Krav til utslipp og prøvetaking</p> <p>Minst 95 % - årlig middelvei av total fosfor (Tot-P). Maksimalt årlig utslipp av 79 kg fosfor</p> <p>Minst 80 % og 25 mg O₂/l ved utslipp. Maksimalt årlig utslipp av 5,2 tonn BOF₅</p> <p>Minst 85 % og 125 mg O₂/l ved utslipp. Maksimalt årlig utslipp av 10,5 tonn KOF_{CR}</p>	<p>Løpende oppfølging</p> <p>01.01.2026</p> <p>01.01.2026</p> <p>01.01.2026</p>

Nytt utslippskrav for E. coli	Maksimalt 500 E. coli/100 ml	01.01.2026
Overholdelse av økt antall prøver for BOF ₅ , KOF _{CR} , total fosfor (Tot-P) og total nitrogen (Tot-N)	36 døgnblandprøver for BOF ₅ og KOF _{CR} , og 24 ukeblandprøver eller 36 døgnblandprøver for Tot-P og Tot-N	01.01.2026
3.2.6 Påslipp	Krav til vurdering av påslipp i miljørisikovurderingen	Løpende oppfølging
7. Etablering av beredskap	Krav til oppdatert beredskapsplan	Løpende oppfølging
8. Resipientundersøkelse og overvåking	Krav til årlig program for overvåking	1. mars året etter undersøkelse
11. Rapportering	Rapportere avløpsdata via Altinn og rapportering til Statsforvalteren (årsrapport)	1. mars hvert år

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Oslo og Viken gir Hurdal kommune tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hurdal tettbebyggelse i Hurdal kommune. Tillatelsen inkluderer vilkår for drift av det totale avløpssystemet knyttet til utslipp fra tettbebyggelsen.

Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 og forurensningsforskriften kapittel 14 *Krav til utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelse § 14-4*. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i forurensningsloven § 16.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og erstatter tillatelsen gitt av Statsforvalteren den 20.05.2019 i sin helhet. Statsforvalteren trekker derfor tilbake tillatelsen datert 20.05.2019 (tillatelsesnr. 2019.0127.T).

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr datert 06.12.2021. Vi varslet et gebyr på kr 236 900,- for behandling av søknaden. Dette tilsvarte gebyrsats 2 i 2021.

Statsforvalteren vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 3 kommer til anvendelse i denne saken. Siden den vesentlige delen av saksbehandlingen er gjort i 2022, vil satsene for 2022 (kr

175 000,-) gjelde, jf. forurensningsforskriften § 39-3 tredje ledd. Hurdal kommune skal betale kr 175 000,- for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstilling av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Statsforvalteren inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Torbjørn Raugstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hurdal tettbebyggelse i Hurdal kommune

Kopi til:

Vannområdet Hurdalsvassdraget
ULLENSAKER KOMMUNE
GRAN KOMMUNE
MATTILSYNET

Postboks 470
Postboks 41
Felles postmottak
Postboks 383

2051 JESSHEIM
2714 JAREN
2381 BRUMUNDDAL

NORGES VASSDRAGS- OG
ENERGIDIREKTORAT (NVE)

Postboks 5091 Majorstua 0301 OSLO

Tillatelse etter forurensningsloven for Hurdal kommune til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hurdal tettbebyggelse

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11 jf. forurensningsforskriften § 14-4. Vilkårene er satt i medhold av forurensningsloven § 16, § 22 og § 40.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fra uttrekk av Vann-Nett og Naturbase datert 15.10.2022, samt opplysninger fremkommet i søknad av 05.11.2021 og revidert søknad av 07.03.2022.

Dette tillatelsesdokumentet erstatter tidligere tillatelse gitt av Statsforvalteren den 20.05.2019.

Informasjon fra enhetsregisteret:

Navn på ansvarlig enhet: Hurdal kommune teknisk etat
Organisasjonsnummer: 974638185
Postadresse: Minneåsvegen 3, 2090 Hurdal

Informasjon om virksomheten fra Statsforvalterens database:

Tettbebyggelse: Hurdal tettbebyggelse	
Anleggsnavn: Hurdal avløpsrensaneanlegg	
Anleggsnr. og anleggsaktivitet:	3037.0003.01 - Avløpsnett og -rensing
Kommune: Hurdal	Fylke: Viken
Lokalisering (UTM): sone 33, øst: 283695 nord: 6705416	
Lokalisering, adresse og gbnr: Minneåsvegen 3, gbnr. 18/22	
Næringskode og bransje: 84.130 - Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked	
Hovedkategori IED*:	
IED-kode: Ikke omfattet	

* IED (industriutslippsdirektivet) er gjennomført i norsk rett ved forurensningsforskriften av 1. juni 2004 nr. 931, kap. 36.

Tillatelsesnummer: 2022.1019.T		Arkivreferanse: 2021/33173
Tillatelse første gang gitt: 16.03.2023	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:

Hilde Sundt Skålevåg seksjonssjef	Torbjørn Raugstad saksbehandler
--------------------------------------	------------------------------------

Tillatelsen er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring
00	20.05.2019	Simon Haraldsen, 2019/19367	Tillatelse ble gitt (tillatelsesnummer 2019.0127.T)
00	16.03.2023	Torbjørn Raugstad, 2021/33173	Ny tillatelse ble gitt (tillatelsesnummer 2022.1019.T). Tillatelsen erstatter tillatelse fra 20.05.2019 (tillatelsesnummer 2019.0127.T) i sin helhet.

Innhold

1	Tillatelsens rammer.....	5
1.1	Tillatelsen omfatter	5
2	Generelle vilkår	6
2.1	Utslippsbegrensninger.....	6
2.2	Plikt til å overholde grenseverdier	7
2.3	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	7
2.4	Plikt til forebyggende vedlikehold	7
2.5	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	7
2.6	Plikt til internkontroll	7
2.6.1	Krav om miljørisikovurdering.....	8
2.7	Krav til kommunens planlegging av samlet avløpsvirksomhet	8
2.8	Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning.....	9
2.9	Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg.....	9
3	Utslipp til vann.....	10
3.1	Krav til avløpsnett	10
3.1.1	Krav til oppsamling av kommunalt avløpsvann	10
3.1.2	Krav om tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett	10
3.1.3	Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnett	10
3.1.4	Krav til utslipp via overløp	10
3.1.5	Krav til virkningsgrad for avløpsnett	11
3.2	Krav til rensing av avløpsvann	11
3.2.1	Generelt	11
3.2.2	Oversikt over avløpsrenseanlegg	12
3.2.3	Rensekrav og dokumentasjonskrav for det enkelte avløpsrenseanlegg.....	12
3.2.4	Utslippspunkt for avløpsrenseanlegg og overløp.....	13
3.2.5	Påslipp.....	14
4	Utslipp til luft.....	14
4.1	Generelt.....	14
4.2	Lukt fra punktkilder.....	14
4.3	Klimagassregnskap og utslipp av klimagasser	15
5	Støy	15
6	Avfall og avløpsslam.....	15
6.1	Generelle krav til avfall	15
6.2	Håndtering av avløpsslam.....	15
7	Akutt forurensning – forebyggende tiltak, varsling og beredskap	16

7.1	Forebyggende tiltak	16
7.2	Beredskapsanalyse	16
7.3	Beredskapsplan	17
7.4	Beredskapsetablering	17
7.5	Øving av beredskap	17
7.6	Varsling av akutt forurensning	17
8	Utslippskontroll, resipientundersøkelser og overvåkning	17
8.1	Krav om måleprogram	17
8.2	Overvåking etter forurensningsforskriften	18
8.3	Overvåking etter vannforskriften	18
8.4	Rapportering av overvåkingsresultater	19
8.5	Registrering i Vannmiljø	19
9	Energi	19
9.1	Energistyringssystem	19
9.2	Utnyttelse av overskuddsenergi	20
10	Substitusjon av kjemikalier og råstoffer	20
11	Krav til rapportering	20
11.1	Årlig egenkontrollrapportering	20
11.2	Årsrapport	20
12	Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg	21
13	Tilsyn	22
	Vedlegg 1: Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen	23

1 Tillatelsens rammer

1.1 Tillatelsen omfatter

Tillatelsen gjelder all transport, behandling og utslipp av avløpsvann fra Hurdal tettbebyggelse i Hurdal kommune. Tillatelsen omfatter utslipp av samlet tilført avløpsmengde tilsvarende **inntil 5 000 BOF₅ personekvivalenter (pe)** fra Hurdal tettbebyggelse i maksuke.

Det samlede utslippet omfatter disse avløpsrenseanleggene:

- Hurdal avløpsrenseanlegg, 5 000 pe BOF₅

Alle tettbebyggelser som er tilknyttet samme avløpsrenseanlegg, også tettbebyggelser i andre kommuner, regnes som én tettbebyggelse i henhold til forurensningsforskriften kapittel 11, § 11-3 bokstav k, andre ledd.

Kommunen skal til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og potensielle utslippsstørrelse (pe beregnet BOF₅ etter NS 9426¹). Ved utbygging av kommunens infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomhet som medfører økte utslipp fra tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens geografiske utbredelse og potensielle utslippsstørrelse oppdateres.

Kommunen plikter å sørge for at det er samsvar mellom rensekapasitet og størrelsen på potensielt utslipp (BOF₅ pe) av avløpsvann i maksuke fra tettbebyggelsen før slike endringer som nevnt over realiseres. Det er ikke tillatt å overskride det faktiske utslippet i BOF₅ pe utover tillatelsens ramme. Ved langvarige overskridelser plikter kommunen å utarbeide en tiltaksplan for å redusere konsekvensene av dette på kort og lang sikt. Ved permanente utvidelser, må kommunen søke Statsforvalteren om en endring av tillatelsen.

Kravene i denne tillatelsen tar utgangspunkt i kommunens beregnede, potensielle utslipp etter NS 9426 og basert på kunnskap om antallet fastboende og ikke-fastboende personer, industri med påslipp til avløpsnett og eventuelle andre kilder som vil påvirke mengden og sammensetningen av kommunalt avløpsvann som oppstår.

¹ Med kommunens beregnede potensielle utslipp, menes den maksimale, gjennomsnittlige ukesebelastning i BOF₅ (pe) til det avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og 10 år fram i tid.

Tabell 1.1.1 Beregningene gjengis her for å unngå tvil om hvilke utslippsforhold som lå til grunn da tillatelsen ble gitt:

Abonnenter	Mulige nye tilkoblinger frem til 2035	Dimensjonerende pe		Pe maksuke iht NS 9426 metode a	
		pe-faktor	Pe-belastning	f-maks	Maksuke BOF ₅ (pe)
Tilkoblinger av eksisterende bebyggelse med private avløpsanlegg	266	2,13	567	1,5	850
Tilkobling fra planlagte utbyggingsområder	255	2,4	612	1,5	918
Tilkoblinger fra nye fritidsboliger	314	2,4	754	4	1 256
Eksisterende abonnenter			1 104	1,5	1 656
Totalt			3 036		4 680

Samarbeid mellom kommuner innenfor samme tettbebyggelse om håndtering av avløpsvann forutsettes formalisert gjennom privatrettslige avtaler.

Denne tillatelsen omfatter de avløpsrensaneanlegg som framgår av punkt 3.2.2 og utslippspunkter slik de er opplistet i punkt 3.2.4. Tillatelsen omfatter også tillatelse til mottak av septikslam til avløpsrensaneanlegget. Det tillates ikke mottak av septikslam fra andre kommuner enn Hurdal kommune.

Avløpsdirektivet er under revidering og kan føre til endringer i forurensningsforskriften. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

Kravene til overvåking i denne tillatelsen er tilpasset behovet for samordnet overvåking etter vannforskriften.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning for organisk belastning og eutrofisituasjonen i resipienten er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens punkt 3 til 5. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er

også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider jf. vilkår i punkt 3.2.3.1 og innenfor de rammer som følger av forurensningsforskriftens § 14-13. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra det totale avløpssystemet, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter kommunen å redusere utslipp så langt det er mulig uten urimelige kostnader.

Det totale avløpssystemet skal drives, vedlikeholdes og fornyes i et langsiktig perspektiv, slik at forventet funksjon og ytelse opprettholdes og er stabil til tross for variasjoner i belastning og klimaforhold.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal kommunen sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Systemer og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter kommunen å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Kommunen skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Oslo og Viken om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Med forurensningsmessig betydning menes unormale tilførsler av forurensninger til avløpsrenseanlegget som kan få konsekvenser for overholdelse av utslippskrav eller slamhåndtering. Akutt forurensning skal i tillegg varsles, jf. krav fastsatt i punkt 7 i denne tillatelsen.

2.6 Plikt til internkontroll

Kommunen plikter å etablere internkontroll for sin avløpsvirksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven³ og relevante forskrifter til disse lovene, der særlig forurensningsforskriften kap. 11 og 14 legger rammer for kommunens avløpsvirksomhet. Kommunen plikter å holde internkontrollen oppdatert.

² Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

³ L11.06.1976 nr. 79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

Kommunen plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Punkt 2.6.1 beskriver konkrete krav til innholdet i en miljørisikovurdering, både med hensyn til *akutt* forurensning og risiko for annen ulovlig forurensning.

2.6.1 Krav om miljørisikovurdering

Kommunen skal ha en oppdatert skriftlig, klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet som denne tillatelsen omfatter. Dette innebærer en risikovurdering av forhold knyttet til avløpssystemet som kan forårsake utilsiktede forurensningsutslipp/farer for forurensning.

Denne miljørisikovurderingen skal som et minimum legge vekt på:

- Påslipp etter kapittel 15 og 15 A
- Kritiske punkter på avløpsnett
- Kritiske punkter på avløpsrensaneanlegg
- Utslipp til sårbar resipient
- Utslipp av farlige stoffer
- Bruk og utslipp av kjemikalier
- Områder med mulige brukerkonflikter
- Hvordan det totale avløpssystemet blir påvirket av klimaendringer
- Angi risiko og risikoreduserende tiltak i prioritert rekkefølge
- Vannforskriftens § 4 og mål om god kjemisk og økologisk tilstand i vannforekomstene

På grunnlag av utførte risikoanalyser og fastsatte akseptable risikonivåer for skadelige hendelser som følge av utslipp, må det planlegges og gjennomføres tiltak for å overholde akseptabelt risikonivå. Både konsekvensreduserende og sannsynlighetsreduserende tiltak skal vurderes. Hvert tiltak skal være knyttet til en ansvarlig person/stilling, og tiltaket skal ha en frist for gjennomføring. Dette skal dokumenteres skriftlig i en tiltaksplan som inngår i virksomhetens internkontrollsystem.

Miljørisikovurderingen og tilhørende tiltaksplan skal evalueres minst 1 gang per år og skal oppdateres etter hvert som tiltak er gjennomført og kunnskapsgrunnlaget endrer seg. Evalueringen skal dokumenteres skriftlig. Det skal foreligge en skriftlig rutine for gjennomføring av miljørisikovurderinger, herunder kriterier for oppdatering.

Miljørisikovurderingen skal være en viktig del av grunnlaget for den overordnede avløpsplanen og beredskapsplanen (se punkt 2.7 og punkt 7.3).

2.7 Krav til kommunens planlegging av samlet avløpsvirksomhet

Kommunen skal sørge for å identifisere behovet for vedlikehold, fornyelse og utbygging av avløpsnett, pumpestasjoner og avløpsrensaneanlegg for kommunalt avløpsvann og overvann både på kort og lang sikt. Kommunen plikter videre å sette av tilstrekkelig med ressurser, både økonomiske og personressurser, slik at identifiserte behov for tiltak og øvrige krav i denne tillatelsen kan gjennomføres planmessig og over tid. Hvordan kommunen skal løse dette i

praksis innenfor fastsatte frister, skal dokumenteres overfor Statsforvalteren i Oslo og Viken på forespørsel.

Gjennom en overordnet avløpsplan skal kommunen se tiltak, mål og prioriteringer i sammenheng med øvrig planlegging i kommunen. Avløpsplanen skal resultere i utarbeidelse av konkrete tiltak. Det skal tydelig framgå hvilke tiltak som skal gjennomføres innenfor gjeldende og kommende økonomiplanperiode.

Kommunen skal på bakgrunn av en årlig vurdering av hvordan kravene i denne tillatelsen og forurensningsforskriften kap. 14 er fulgt opp, vurdere behov for nye tiltak og endringer i prioriteringene. Som en del av den årlige vurderingen, skal kommunen vurdere om etablert behandlingsskapasitet for kommunalt avløpsvann står i forhold til beregnet potensielt utslipp fra tettbebyggelsen og med vedtatte planer om utbygging. Dette for å sikre at behovet for økt oppsamlings- og behandlingsskapasitet for avløpsvann er tilpasset kommunens planer for ny utbygging av bolig- eller hytteområder eller aktuell næringsvirksomhet⁴.

Dersom vurderingen viser at behandlingsskapasiteten ikke er tilstrekkelig, skal kommunen presentere konkrete tiltak for å øke behandlingsskapasiteten og sikre fremtidig finansiering innen utbyggingen gjennomføres.

2.8 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning

Kommunen skal ha kjennskap til og kunne dokumentere skriftlig i hvilken grad avløpsrenseanlegg, avløpsnett og forurenset overvann påvirker eller kan påvirke sårbare naturtyper eller områder som brukes av sårbare arter.

Det må utvises særlig aktsomhet ved planlegging av nye ledningstraseer og ved graving eller andre aktiviteter som kan påvirke naturmangfoldet. Kommunen må gjøre seg kjent med aktuelle bestemmelser som kan gjelde for slik aktivitet.

2.9 Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om avløpsrenseanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring, skal kommunen gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning. Aktiviteter som kan medføre fare for økt forurensning utover det som er tillatt i denne tillatelsen, og som kan medføre at rensekrav ikke overholdes, kan ikke startes før Statsforvalteren i Oslo og Viken har gitt midlertidig unntak fra gjeldende rensekrav. Søknader om unntak fra gjeldende rensekrav må derfor sendes Statsforvalteren i Oslo og Viken i god tid.

⁴ Med aktuell næringsvirksomhet menes næringsvirksomhet som vil innebære økt belastning av kommunens oppsamlings- og behandlingsskapasitet for avløpsvann, som påslipp fra hotellvirksomhet og næringsmiddelindustri.

3 Utslipp til vann

3.1 Krav til avløpsnett

3.1.1 Krav til oppsamling av kommunalt avløpsvann

Avløpsvannet fra nye bygninger skal knyttes til offentlig avløpsnett, jf. § 27-2 i plan- og bygningsloven.

Kommunen skal utarbeide en tiltaksplan for trinnvis økt tilknytning for eksisterende områder der tilknytningsgraden per i dag er lavere enn 98 %⁵. Planen for trinnvis tilknytning skal inngå i kommunens overordnede avløpsplan.

Kommunen skal til enhver tid ha oversikt over utbygginger og tilkoblinger som medfører endring av tettbebyggelsens samlede utbredelse og størrelse (pe).

Kommunen må holde seg oppdatert på ny avløpsteknologi og ta i bruk beste tilgjengelige teknikker for å begrense utslipp.

3.1.2 Krav om tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett

Kommunen skal utarbeide en tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett med kummer, pumpestasjoner m.v. Tiltaksplanen skal vise det årlige, gjennomsnittlige behovet for fornyelse av spillvannsførende ledningsnett, og hvilke kriterier som er lagt til grunn for fornyelse. Tiltaksplanen skal være sammenhengende og skal minst omfatte de neste 5 årene.

Kommunens ledningsdatabase skal oppdateres kontinuerlig etter hvert som avløpsnett fornyes.

3.1.3 Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnett

Kommunen skal lage en tiltaksplan for å redusere andelen fremmedvann som tilføres avløpsnett. Planen skal beskrive konkrete tiltak for trinnvis separering av avløpsnett for overvann og sanitært avløpsvann.

I områder hvor det separate overvannsnett mottar forurenset overvann, skal behovet for rensing vurderes og dokumenteres.

Utslipp av sanitært avløpsvann via overvannsnett er ikke tillatt.

3.1.4 Krav til utslipp via overløp

Kommunen skal ha oversikt over alle utslipp av urensset avløpsvann via overløp til resipient fra det totale avløpssystemet. Utslipp via overløp skal ikke føre til forsøpling.

⁵ Basert på nasjonale mål for vann og helse, vedtatt av regjeringen 22.05.2014, som sier at det skal være minst 98 % tilknytningsgrad innen et område som kommunen har definert som et rensedistrikt til et bestemt avløpsrenseanlegg.

Utslipp av urensset avløpsvann er uønsket, og innen 31.12.2030 skal den samlede mengden utslipp via driftsoverløp over året ikke være over 2 %.

Kommunen skal som del av den overordnede avløpsplanen inkludere en tiltaksplan for å redusere driftsoverløp og vurdere behovet for å etablere fordrøyningsbasseng eller andre avbøtende tiltak, jf. punkt 2.7. Det skal særlig tas hensyn til behovet for å redusere utslipp til sårbare resipienter og resipienter brukt til bading m.m. hvor utslippene kan representere en miljø- eller helsefare.

Driftstid for alle overløp skal registreres. Alle overløp av vesentlig størrelse og betydning skal måles innen 31.12.2024. Overløp fra mindre overløp kan beregnes hvis en miljørisikovurdering dokumenterer at overløpet er av mindre miljømessig betydning. Dette skal inngå i årsrapporteringen til Statsforvalteren jf. punkt 11.

Alle utslipp via nødoverløp skal registreres særskilt og håndteres som en avvikssituasjon. Kommunen skal ha et overvåkings- og beredskapssystem som sikrer at nødoverløp straks oppdages og utbedres innen 24 timer. Rutiner for dette skal framgå av kommunen sine internkontrollrutiner og beredskapstiltak.

Planlagt stans i pumpestasjoner skal i utgangspunktet ikke gi overløpsdrift. I de tilfeller dette likevel kan bli nødvendig skal Statsforvalteren i Oslo og Viken varsles i god tid på forhånd.

3.1.5 Krav til virkningsgrad for avløpsnett

Kommunen skal kontinuerlig gjennomføre planlagte tiltak for å redusere lekkasjer av urensset avløpsvann fra avløpsnett.

Virkningsgraden til avløpsnett, det vil si hvor stor andel av vannmengden som kommer fram til avløpsrenseanlegget, skal dokumenteres og være tilgjengelig for Statsforvalteren ved forespørsel. Dette skal gjøres ved å legge til grunn målte verdier for overløp eller beregnede verdier for mindre omfattende overløpsutslipp, jf. punkt 3.1.4. I tillegg skal andre ulike kilder til tap beregnes eller vurderes kvalitativt.

Utslipp på grunn av feil på avløpsnett, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden til avløpsnett med mer enn 5 % fram til 31.12.2028 og deretter maksimalt 3 % over året.

3.2 Krav til rensing av avløpsvann

3.2.1 Generelt

Alt avløpsvann som er medregnet i tettbebyggelsens utslippstørrelse, skal behandles slik at samme minimumskrav til rensing oppfylles, uavhengig av avløpsrenseanleggenes dimensjonerende kapasitet og teknologi. Dette gjelder for utslipp over 50 pe, også fra private avløpsrenseanlegg som ikke er tilknyttet kommunalt avløpsnett. Kontrollkravene skal imidlertid være tilpasset det enkelte anlegg.

I tillegg kan det enkelte avløpsrenseanlegg ha tilleggskrav eller skjerpede krav satt av hensyn til resipienten og bruken av denne, jf. vilkår 3.2.3.

Alle eksisterende avløpsrenseanlegg med utslipp over 50 pe i Hurdal tettbebyggelse skal minst oppfylle kravene i forurensningsforskriften og i denne tillatelsen.

Avløpsrenseanlegg som tidligere har vært regulert etter kap. 13 i forurensningsforskriften, skal oppfylle de samme renskravene senest innen 7 år etter overgangen til kapittel 14.

3.2.2 Oversikt over avløpsrenseanlegg

Avløpsrenseanlegg innenfor kommunens del av tettbebyggelsen og som omfattes av denne tillatelsen, framgår av tabell 3.2.2.1.

Oversikten gir også informasjon om forventet belastning og dimensjonerende kapasitet i BOF₅ (pe) og forventet hydraulisk kapasitet. Oversikten viser også type renseprosess etablert ved det enkelte anlegg og vedtatte endringer⁶.

Tabell 3.2.2.1: Oversikt over avløpsrenseanlegg innenfor Hurdal tettbebyggelse

Navn på avløpsrenseanlegg	Forventet tilført belastning i BOF ₅ (pe) i 2035	Dimensjonerende kapasitet i BOF ₅ (pe) i 2035	Hydraulisk kapasitet (m ³ per time) i 2035	Renseprosess
Hurdal avløpsrenseanlegg	4 680	5 000	150	Biologisk-kjemisk

Avløpsrenseanleggene skal utformes slik at kravene i forurensningsforskriften kap. 14 og kravene i denne tillatelsen kan overholdes.

3.2.3 Rensekrav og dokumentasjonskrav for det enkelte avløpsrenseanlegg

Generelt om dokumentasjonskrav

Utslippsparametere og tilhørende grenseverdier, samt minimum antall prøver og midlingstid, er satt i tabell 3.2.3.1 under. Avlastning fra overløp på avløpsrenseanlegget er inkludert i renskravene.

Prøver av KOF_{CR} og BOF₅ må etterkomme både krav til konsentrasjon og renseseffekt.

Utslipp via overløp (både driftsoverløp og nødoverløp) ved avløpsrenseanlegget skal regnes med i rensgraden for anlegget.

Dersom utslippet av KOF_{CR} og/eller BOF₅ er overskredet med 100 % av det renskravene sier, så skal kommunen varsle Statsforvalteren i Oslo og Viken.

⁶ Her tenkes det på anlegg eller utslippspunkt som kommunen har besluttet skal saneres på et bestemt tidspunkt og hvor avløpsvannet deretter skal overføres til et nytt anlegg som normalt også er angitt i tabellen.

Hurdal avløpsrenseanlegg

Tabell 3.2.3.1: Utslippspåparameter, krav til renseseffekt, prøvetaking og maksimalt årlig utslipp

Utslippspåparameter	Krav	Prøvetype og -frekvens	Maksimalt årlig utslipp inkludert overløp*
Total fosfor (tot.P)	Minst 93 % årlig middelerdi frem til 31.12.2025. Deretter minst 95 % årlig middelerdi	24 ukeblandprøver eller 36 døgnblandprøver per år	60 kg frem til 31.12.2025. Deretter 79 kg
Total nitrogen (tot.N)	Prøvetaking for å overvåke utslipp.	24 ukeblandprøver eller 36 døgnblandprøver per år	
Biologisk oksygenforbruk (BOF ₅)	Minst 70 % eller maksimalt 25 mg O ₂ /l frem til 31.12.2025. Deretter minst 80 % og maksimalt 25 mg O ₂ /l	32 av 36 døgnblandprøver må overholde krav	12 tonn frem til 31.12.2025. Deretter 5,2 tonn
Kjemisk oksygenforbruk (KOF _{CR})	Minst 75 % eller maksimalt 125 mg O ₂ /l frem til 31.12.2025. Deretter minst 85 % og maksimalt 125 mg O ₂ /l	32 av 36 døgnblandprøver må overholde krav	20 tonn frem til 31.12.2025. Deretter 10,5 tonn
E. coli	Overvåking av E. coli frem til 31.12.2025. Deretter maksimalt utslipp av 500 E. coli/100ml	Annenhver uke tas en øyeblikksprøve.	

* Utslippsgrensene for fosfor, BOF₅ og KOF_{CR} frem til 31.12.2025 tilsvarer restutslippet ved en belastning på 1 864 pe (rapportert belastning i 2022) og en rensesgrad for fosfor, BOF₅ og KOF_{CR} på henholdsvis 95 %, 70 % og 75 %. Utslippsgrensene som er satt etter 31.12.2025 er basert på dimensjonerende pe-belastning i 2030 (2 392 pe) og en rensesgrad for fosfor, BOF₅ og KOF_{CR} på henholdsvis 95 %, 90 % og 90 %.

3.2.4 Utslippspunkt for avløpsrenseanlegg og overløp

Renset avløpsvann skal føres ut i resipient på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig, og slik at brukerinteresser ikke påvirkes.

Utlegging av utslippsledning eller lignende tiltak som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i kommunens sjøområde, krever tillatelse av den kommune der tiltaket skal settes i verk, jf. havne- og farvannsloven⁷.

⁷ Jf. lov om havner og farvann av 17.04.2009 nr. 19 § 27

Tabell 3.2.4.1 Utslippspunkt for Hurdal avløpsrenseanlegg (hovedutslipp og overløp)

Utslippspunktets navn/beskrivelse	Koordinater X (UTM sone 32)	Koordinater Y (UTM sone 32)	Avstand fra land ⁸ + navn på resipient	Dybde
Hurdal avløpsrenseanlegg inkl. overløp	6700885,44	614058,84	≈ 0 m, Hurdalselva	Ca. 30 cm over elvebunn

3.2.5 Påslipp

Påslipp til kommunalt avløpsnett skal ikke redusere muligheten for å overholde utslipps- og renskrav satt i denne tillatelsen eller forurensningsforskriften eller redusere muligheten for å utnytte avløpsslammet iht. gjødselvereforskriftens krav.

Kommunen skal ha oversikt over alle virksomheter som kan utgjøre en risiko for det kommunale avløpssystemet jfr. forurensningsforskriftens § 15A-4, og følge opp disse gjennom påleggskrav og tiltak.

4 Utslipp til luft

4.1 Generelt

Lukt skal være en driftsparameter for det totale avløpssystemet. Dette for å sikre at lukt fra pumpestasjoner, overløp, kummer og eventuelle luftenretninger ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

Kommunen skal ha oversikt over kilder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreduerende tiltak.

Før bygging av nye anlegg, komponenter (pumpestasjoner, kummer og utearealer og ledninger) må kommunen vurdere mulige kilder til lukt og om nærhet til bebyggelse, ferdsel eller terrengforhold kan skape luktkonflikter.

Kommunen skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt. Systemet skal være en del av internkontrollen.

4.2 Lukt fra punktkilder

Punktutslipp for avgasser skal håndteres slik at luktulempe forebygges effektivt. Beregnet luktinnhold fra slike kilder ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager mv. skal ikke overstige 1 ouE/m³ som maksimal månedlig 99 prosent timefraktal.

⁸ Avstanden fra land regnes som horisontal avstand fra strandkanten ved middelvannstand

4.3 Klimagassregnskap og utslipp av klimagasser

Utslipp av klimagasser fra drift av det totale avløpssystemet skal holdes på et så lavt nivå som mulig. Virksomheten skal utarbeide klimagassregnskap årlig.

5 Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride grensene i tabell 5.1. Grensene skal måles eller beregnes med frittfeltsverdi ved den mest støyutsatte fasaden.

Tabell 5.1 Støygrenser

Dag (kl. 07-19) LpAekv12h	Kveld (kl.19-23) LpAekv4h	Natt (kl. 23-07) LpAekv8h	Søn-/hellig- dager (kl. 07-23) LpAeq16h	Natt (kl. 23-07) LA1*
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	50 dB(A)	60 dB(A)

*LA1 er et statistisk maksimalnivå, uttrykt som det støynivået som overskrides i 1 % av tiden i situasjoner der maksimalnivåhendelsene forårsakes av mange typer kilder, og antall hendelser ikke er entydige eller grupperbare. LpAeqT er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden antall timer.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra den ordinære driften av avløpsrensaneanlegg, inkludert intern transport på område til anleggene og lossing/lasting av råvare, slam etc. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport er likevel ikke omfattet av grensene.

6 Avfall og avløpsslam

6.1 Generelle krav til avfall

Kommunen plikter så langt det er mulig å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Kommunen plikter å sørge for at all håndtering av avfall, inkludert farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁹.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal leveres til lovlig avfallsmottak. Ved evt. bruk av biofilmbærere må det sikres at plastmedium ikke blir spredd til miljøet.

6.2 Håndtering av avløpsslam

Med avløpsslam menes den faste fraksjonen som felles ut ved renseprosesser i avløpsrensaneanlegg, og hvor ristgods er fjernet i forkant. Septikslam er kun inkludert dersom

⁹ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

dette slammet er levert avløpsrenseanlegg i forkant av renseprosessene og omfattet av rammen gitt i 1.1. Rejektvann fra septikslam skal inngå i innløpsprøvene til renseanlegg slik at beregnet rensegrad ut av renseanlegget blir korrekt.

Kommunen skal ha oversikt over hvilke mengder råslam som oppstår i det enkelte avløpsrenseanlegg, slamkvalitet og videre håndtering. Dette skal inngå i egenkontrollrapporteringen for avløpsrenseanlegg, se punkt 11.1.

Det tillates ikke behandling¹⁰ av slam ved Hurdal avløpsrenseanlegg. Avløpsslam som ikke behandles på stedet, skal forbehandles slik at det blir egnet for transport til behandlingsanlegg. Avløpsslam som ikke overholder kravene i gjødselvereforskriften¹¹ og dermed ikke er egnet for bruk, skal leveres til godkjent mottaksanlegg for avfall og ikke blandes sammen med annet avløpsslam.

Ved prøvetaking av slammet skal anerkjente metoder for å oppnå representative prøver benyttes.

Statsforvalteren kan pålegge kommunen å delta i kartlegging for å dokumentere nivåer av miljøgifter i slam.

7 Akutt forurensning – forebyggende tiltak, varsling og beredskap

7.1 Forebyggende tiltak

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter kommunen å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Kommunen plikter i tillegg å ha en plan for en trinnvis og systematisk gjennomføring av risikoreduserende tiltak avdekket i miljørisikovurderingen jf. vilkår 2.6.1.

7.2 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikovurderingen skal kommunen utarbeide en beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal kommunen utarbeide og begrunne:

- organisering av beredskapen
- nødvendig beredskapsutstyr
- nødvendig mannskap
- responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

¹⁰ Avanning av slam anses ikke som behandling

¹¹ Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav av 4.7.2003, nr 951.

7.3 Beredskapsplan

Miljøriskovurdering, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av kommunens/selskapets internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

7.4 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

7.5 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst én gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

7.6 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til forskrift om varsling av akutt forurensning mv¹². Internkontrollen skal beskrive kartlegging og vurdering av risiko for akutt forurensning og annen uønsket påvirkning av ytre miljø. Kommunen skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Oslo og Viken om:

- Akutt forurensning på grunn av driftsstans som skyldes uhell eller langvarig strømbrudd
- Unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning
- Utslippskonsentrasjon på mer enn det dobbelte av gjeldende krav for en prøve der prøvetaking og analyse er utført jf. forurensningsforskriften §§ 14-11, 14-12 og 14-14.

Kommunen kan finne skjema for varsling av akutt forurensning på Statsforvalteren sine nettsider: <https://www.statsforvalteren.no/nb/oslo-og-viken/skjema-og-tjenester/>

8 Utslippskontroll, resipientundersøkelser og overvåkning

8.1 Krav om måleprogram

Som et ledd i driftskontrollen til det enkelte avløpsanlegg, skal det fastsettes et måleprogram med analyser og målinger av relevante drifts- og utslippsparametere tilpasset det enkelte anleggs

¹² Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning

størrelse, herunder utslipp til vann, grunn og luft. Måleprogrammet skal være en del av kommunens internkontroll og holdes oppdatert.

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens).

Prøvetidspunktene skal velges slik at resultatene blir mest mulig representative for variasjoner i utslippene gjennom hele året ved normale driftsforhold. Måleprogrammene skal omfatte antatt maksuke for belastning for det enkelte anlegg og perioder med overløp. Minimums antall akkrediterte prøver skal være i samsvar med kravene i punkt 3.2.3, men antallet skal økes der dette er nødvendig for å ivareta kravet til representativitet. Dersom en prøve må utgå pga. unormale driftsforhold, skal dette kompenseres med at det tas en ny prøve på et senere tidspunkt.

Prøvene skal analyseres jf. krav i forurensningsforskriften § 14-12. Analysene skal utføres av laboratorier som er akkreditert for de aktuelle analysene etter NS-EN ISO/IEC 17025. Norske standarder skal benyttes så langt det er mulig. Dersom dette ikke finnes, kan internasjonal standard eller annen metode benyttes så lenge metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.

8.2 Overvåking etter forurensningsforskriften

Kommunen skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp fra avløpsrenseanlegg og overløp til berørte vannforekomster i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingen skal være risikobasert og bidra til å avklare om resipienten skal registreres som følsom, normal eller mindre følsom jf. forurensningsforskriften kap. 11, vedlegg 1, punkt 1.1 og følge prinsippene i veileder TA-1890/2005 eller en oppdatert versjon av denne.

Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år og samordnes så langt det er mulig med overvåkingen etter vannforskriften.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens. Statsforvalteren kan også pålegge strengere rensekrav.

8.3 Overvåking etter vannforskriften

Kommunen skal overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker tilstanden i vannforekomsten og dokumentere om utslippene medfører forringelse eller at miljømål ikke nås, jfr. vannforskriften §§ 4 og 18. Overvåkingen skal gjennomføres i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking § 18 og vedlegg V punkt 1.3 og vurderes etter klassifiseringssystemet for miljøtilstand i vann¹³.

¹³ Veileder 02:2018 Klassifisering av miljøtilstand i vann. Økologisk og kjemisk klassifiseringssystem for kystvann, grunnvann, innsjøer og elver.

Kommunen skal benytte nødvendig fagekspertise og samarbeide med eventuelle andre forurenserne om å utarbeide et overvåkingsprogram for de resipientene som berøres av avløpsvann. Hvis det pågår annen overvåking i resipienten av andre aktører (eksempelvis vannområde), anbefales det at overvåkingene samordnes.

Overvåkingsprogrammet/-ene skal følge anbefalinger gitt i gjeldende versjon av veilederen Klassifisering av miljøtilstand i vann (02:2018). Programmet skal vise og begrunne hvilke elementer som vil bli undersøkt. Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke medier (biota, sediment etc.) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også framgå og begrunnes i programmet. Ved behov for endring av overvåkingsprogrammet, skal utkast til endringer med begrunnelse sendes statsforvalteren senest 1. oktober året før undersøkelsene skal gjennomføres.

Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år med unntak av enkelte elementer hvor Statsforvalteren i Oslo og Viken har gitt aksept for en utvidet frekvens.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren i Oslo og Viken pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens.

8.4 Rapportering av overvåkingsresultater

Resultater fra overvåkingen etter forurensningsforskriften jf. punkt 8.2, skal drøftes og konklusjoner om registreringen av resipienten som følsom, normal eller mindre følsom presenteres for forurensningsmyndighetene som en del av påfølgende kalenderårs årsrapportering jf. punkt 11.2.

Vurdering av resultatene fra resipientundersøkelser etter vannforskriften jf. 8.3 skal sendes Statsforvalteren i Oslo og Viken innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført, som del av årsrapportering jf. punkt 11.2. Resultatene skal vurderes etter det til enhver tid gjeldende klassifiseringssystem for vann, gitt i vannforskriften og veiledningsmaterieell til forskriften.

8.5 Registrering i Vannmiljø

Alle overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljø's importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

9 Energi

9.1 Energistyringssystem

Kommunen skal ha rutiner for regelmessig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv drift av hele avløpsanlegget. Et energistyringssystem skal inngå i internkontrollen.

9.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Kommunen skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi internt og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig, begrenses av gitte konsesjoner eller medfører urimelige kostnader.

10 Substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes, herunder fellingskjemikalier og hjelpekoagulanter, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal kommunen dokumentere at den har gjennomført en risikovurdering av bruk og utslipp på bakgrunn av kjemikalienes egenskaper, mengder, utslippspunkt m.m, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Kommunen eller den ansvarlige for driften av avløpsrensaneanlegget plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av risiko for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Der bedre alternativer finnes, plikter kommunen å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.¹⁴

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket¹⁵ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

11 Krav til rapportering

11.1 Årlig egenkontrollrapportering

Kommunen skal rapportere avløpsdata til Miljødirektoratet innen 1. mars hvert år. Rapporteringen skal skje slik Miljødirektoratet legger til rette for.

11.2 Årsrapport

I tillegg til egenkontrollrapport skal kommunen årlig rapportere på det til enhver tid gjeldende skjema for årsrapport som man finner på Statsforvalteren sine nettsider:

<https://www.statsforvalteren.no/oslo-og-viken/skjema-og-tjenester/?c=263628>

Årsrapporteringen skal vedlegges egenkontrollrapporten, jf. punkt 11.1.

¹⁴ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

¹⁵ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

Kommunen skal årlig gi en skriftlig vurdering av driftsforholdene siste kalenderår for hhv. avløpsnett, renseanlegg, slamhåndtering og overvåking med vekt på overordnede, kvalitative vurderinger.

Data som rapporteres i egenkontrollrapporteringen eller til Vannmiljø er det ikke nødvendig å repetere i årsrapporten, ut over hva kommunen selv finner hensiktsmessig og naturlig for å underbygge konklusjoner.

Følgende tema skal inngå i vurderingene:

- Hvordan gjennomførte oppgraderinger siste kalenderår og planlagte endringer av avløpsnettet bidrar til å etterkomme kravene i tillatelsen og delmål i kommunens temaplan/hovedplan avløp med tilhørende handlingsplaner
- Hvordan avløpsnettet fungerer, inkl. virkningsgrad for nettet totalt, driftstid og mengder avlastet for overløp og beregning av innlekking og utlekking
- Omfanget av tiltak for å redusere tilførsler av overvann, herunder forventet og registrert effekt av tiltakene, inkludert større separeringstiltak
- Hvordan avløpsrenseanleggene fungerer og årsaker til eventuelle overskridelser av tillatelse. Videre skal trender for rensing og driftsstabilitet beskrives.
- Ev. overskridelser av tillatelsen skal kommenteres særskilt, og det skal beskrives forslag til korrigerende tiltak
- Resultater, trender og konklusjoner fra resipientovervåking jf. hensikt med overvåkingen beskrevet i vilkår pkt. 8.2 og 8.3
- Resultater fra målinger av tungmetaller og organiske miljøgifter i innløp og rensed avløpsvann. Nytt/oppdatert måleprogram skal legges ved til orientering
- Status for risikovurderinger og oppfølging

Årsrapportene skal lastes opp som vedlegg til egenkontrollrapporten til Miljødirektoratet for kommunens hovedledningsnett, inntil denne rapporteringen eventuelt integreres i egenkontrollrapporteringen.

12 Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om avløpsanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring, skal kommunen gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning.

Aktiviteter som kan medføre fare for forurensning må avklares med Statsforvalteren. Søknad om eventuelle unntak fra gjeldende renskrav må sendes Statsforvalteren i god tid.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Statsforvalteren på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal ta utgangspunkt i den teknologi som ut ifra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater, jf. forurensningsloven § 2.

Ved planlegging om nedleggelse av avløpsrenseanlegg skal Statsforvalteren få beskjed om dette. Nedleggelsesplan med planlagte tiltak og frister skal sendes Statsforvalteren i god tid før nedleggelse.

Ved nedleggelse eller stans skal den ansvarlige sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til avfallsforskriften kap. 11. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Statsforvalteren i Oslo og Viken innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans.

Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av avløpsrenseanlegg skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

13 Tilsyn

Kommunen plikter jf. forurensningsloven § 50 å la representanter for Statsforvalteren i Oslo og Viken føre tilsyn med anleggene.

Vedlegg 1: Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen

Begrep	Forklaring
Tettbebyggelse	<p>Definert i forurensningsforskriften § 11-3 k) ut fra nærhet mellom husklynger bestående av minst 5 hus. Se fullstendig tekst i forskriften.</p> <p>I tillegg regnes tettbebyggelser som én tettbebyggelse dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser samles opp og føres til ett felles avløpsrenseanlegg eller utslippssted.</p> <p>Definisjonen gjelder alle typer hus, både bolighus, hytter/turistanlegg, næringsbygg, institusjoner, idrettsanlegg mv.</p>
Tettbebyggelses utslippsstørrelse	<p>Den maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i BOF₅ (pe) til tettbebyggelses avløpsnett som oppstår i maksuke. Beregnes ut fra kunnskap om utslippskilder iht. NS 9426. (Kilde: Avløpsdirektivet)</p>
Maksuke	<p>Med maksuke menes største årlige BOF₅ (pe) – døgntilførsel beregnet som gjennomsnitt av sju påfølgende dager (Kilde: NS 9426 og EUs avløpsdirektiv).</p>
Kommunens beregnede (potensielle) utslipp av avløpsvann i maksuke	<p>Den beregnet, maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i BOF₅ (pe) til det kommunale avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og minst 10 år fram i tid, da tillatelsen uansett bør omgjøres senest etter 10 år. (Kilde: Avløpsdirektivet)</p>
Avløps slam	<p>Avløps slam er det slammet som felles ut ved rensing i et konvensjonelt avløpsrenseanlegg, og hvor ristgods er fjernet i forkant. Septikslam inngår ikke i denne definisjonen av hygieniske grunner. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, omtales septikslam som en form for avløpsvann.</p>
Råslam	<p>Med råslam menes ubehandlet avløps slam, dvs. slam som ikke har gjennomgått noen form for behandling. Fortykning og avvanning av råslam er metoder for forbehandling som finner sted på avløpsrenseanlegget for å redusere vanninnholdet i avløps slammet før transport. Dette er aktiviteter som det er naturlig å se på som en del av driften av et avløpsrenseanlegg, og ikke som avfallsbehandling. (Kilde: Miljødirektoratet)</p>
Septikslam	<p>Septikslam er en samlebetegnelse for det som oppstår ved tømning av slamavskillere, septiktanker og tette oppsamlingstanker o.l. og som kan ha et vanninnhold på 95-99 %. (Kilde Bjarne Paulsrud, Vann nr. 4/1982).</p>

	<p>Septikslam inngår ikke i definisjonen av avløpsslam. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, defineres septikslam som en form for avløpsvann.</p>
Overløp	<p>Arrangement for avledning eller måling av væskemengder. Utforming avhenger av funksjon og væskemengde. Overløp kan også anvendes om den vannmengde som avledes/måles. (Kilde: Vannordboken).</p> <p>Der begrepet 'overløp' er brukt i denne tillatelsen, menes både driftsoverløp og nødoverløp.</p> <p>Overløpets funksjon er at når den tilførte vannmengden overstiger kapasiteten nedstrøms, blir en del av vannmengden før til en avlastningsledning (overløpsledning) som normalt fører overløpsvannet til nærmeste resipient. (Kilde NV-rapport 222_2016)</p>
Driftsoverløp (også kalt regnvannsoverløp)	<p>Overløp som er etablert for å hindre overbelastning av avløpssystemet i perioder med så store nedbørsmengder at avløpssystemets dimensjonerende kapasitet overskrides. (Kilde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard, Norsk Vann, 2012.)</p> <p>Mest relevant for fellesnett.</p>
Nødoverløp	<p>Overløp som skyldes uforutsette hendelser i alle deler av avløpssystemet og som brukes av sikkerhetsmessige grunner. (Kilde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard.)</p>
Fremmedvann	<p>Med fremmedvann menes det vannvolumet som tilføres avløpssystemet i tillegg til nødvendig spillvann/sanitært avløpsvann og evt. industrielt avløpsvann tillatt gjennom påslipp. Det er vanligvis regnvann, smeltevann, grunnvann eller drikkevann. Betegnes også som infiltrasjons- og innlekkingsvann ifølge boka om VA-teknikk av Ødegaard.</p>
Virkningsgraden til avløpsnett	<p>Det vil si hvor stor andel av vannmengden som kommer fram til avløpsrenseanlegget.</p>
Blandprøver	<p>Er en prøve satt sammen av flere mindre vannmengde-proporsjonale delprøver tatt gjennom prøvetakingsperioden. Prøvetakingsperioden er enten ett døgn eller en uke.</p>
Ukeblandprøver	<p>Er blandprøver tatt over minst fem døgn innenfor en periode på maks syv påfølgende døgn.</p>

Prøvetaking	Med prøvetaking menes uttak av en representativ prøve og all behandling av prøven til den er klar for analyse. Dette inkluderer transport og oppbevaring av prøven inntil prøven er overlevert til laboratoriet. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Akkreditering	Med akkreditering menes en offisiell anerkjennelse av en organisasjons kompetanse og evne til å utføre angitte oppgaver i samsvar med gitte krav. I Norge er det Norsk Akkreditering som gir akkreditering. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Substitusjon/ substitusjonsplikt	Substitusjon betyr erstatning. Substitusjonsplikten innebærer at den enkelte virksomhet må vurdere sin kjemikaliebruk og gå over til mindre skadelige alternativer der det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe. Alle virksomheter som yrkesmessig bruker produkter som inneholder helse- og miljøskadelige kjemikalier, skal vurdere substitusjon.